

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

VRIJWILLIGE EN EIGENLIJKE RECHTSPRAAK.

1. — Wat is de Rechtspraak ?

In onze samenleving, — waar het verbod van eigenrichting aan den grondslag is van het Recht — heeft de Staat als plicht het recht tusschen de enkelingen te doen heerschen.

Naar onze Grondwet vervult de Staat deze verplichting door middel van de Rechterlijke Macht.

Deze is het geheel der personen, die door of krachtens de Grondwet van Staatswege gelast zijn recht te spreken bepaaldelijk op het gebied van het burgerlijk recht en van het strafrecht. (1).

In wat bestaat juist die opdracht «recht te spreken» (judicendi), (de bevoegdheid in strafzaken daargelaten).

Het doel van de instelling zal het ons doen inzien : vermits de rechterlijke macht ingesteld is om recht te doen heerschen tusschen de enkelingen, wanneer deze beweren dat de rechtsorde gestoord werd, zal de rechtspraak of jurisdictie *de bevoegdheid zijn om op de geschillen die aan hun oordeel onderworpen worden, een uitspraak te doen die tevens op de regels van het recht gegrond is en die voor de partijen bindend zal zijn.*

Dit is de bepaling van de jurisdictie in den echten, maar ook, zullen wij zien, in den engen zin van het woord.

Wanneer de partijen beiden van den rechter de handhaving van hun beweerde rechten vragen, moet deze het geschil beslechten met hun de regels van het positief recht toe te passen.

Van den anderen kant moet de beslissing een bindend karakter hebben.

Zooniet, zou de in het ongelijk gestelde partij nog kunnen beweren recht te hebben en zouden de processen geen einde kennen.

Alle deze vereischten zijn dus noodig voor de rechtspraak en de gegeven bepaling weerspiegelt den normalen gang der zaken voor de rechtbanken.

2. — Onderscheid tusschen eigenlijke en on-eigenlijke Rechtspraak.

Maar naast dezen normalen zakengang bespeurt men bij de rechters zekere werkzaamheden die aan de gegeven bepaling niet schijnen te beantwoorden.

Zoo geschiedt bv. de ontvoogding naar art. 477, 2° B. W. door enkele verklaring van den vader of van de moeder, welke verklaring ontvangen wordt door den vrederechter bijgestaan door den griffier.

Hier zien wij een vrederechter, ontegensprekelijk een lid van de rechterlijke macht optreden zonder dat er een geschil te beslechten zij en zonder een op het recht gegronde beslissing te nemen.

In de proceduur van aanneming van een kind is er ook geen geding te beslechten, en toch wordt zij voor rechterlijke ambtenaren vervolgd : gelijkluidende verklaringen der partijen voor den vrederechter (art. 353 B. W.), beslissing van de Rechtbank (art. 356) en van het Beroepshof (art. 357).

Een gelijkaardige rol hebben Rechtbank en

gebeurlijk Beroepshof in de proceduur van echtscheiding bij wederzijdsche toestemming te vervullen.

Verre van uitspraak te doen over uiteenlopende beweringen van partijen, bestatigt de Rechtbank hun akkoord, en, na de aanwezigheid van de wettelijke vereisten te hebben nagezien, bekrachtigt zij het (art. 290, B. W.)

Maar eigenaardiger gevallen kunnen zich ook voordoen.

Zoo mag een beslag in grondbeginsel slechts door den schuldenaar gelegd worden krachtens een uitvoerbare titel (meestal een vonnis).

Doch in zekere gevallen, wanneer een vreemdeling, die een schuld te betalen heeft, op het punt is de gemeente te verlaten of wanneer een huurder, die huishuurgelden aan den verhuurder verschuldigd is, op het punt is het gehuurd huis met zijn meubelen te verlaten, kan de schuldeischer tot een bewarend beslag toegelaten worden.

Art. 819, al. 2 en 822 W.B.R. wijzen de te volgen proceduur aan.

De schuldeischer vraagt bij middel van verzoekschrift daartoe vergunning aan den Voorzitter van de Rechtbank of aan den Vrederechter; deze ambtenaren van de rechterlijke orde moeten dus beslissen of het beslag al dan niet moet vergund worden, en dit uitsluitelijk op uitleg van den vervolgenden schuldeischer en zonder dat de tegenpartij gehoord of zelfs geroepen werd.

Hetzelfde geschiedt in de meer praktische gevallen van het beslag onder derden, wanneer de schuldenaar over geen titel beschikt, en van het bewarend beslag in handelszaken (art. 558, W.B.R. en art. 417, W.K.).

Op deze zelfde wijze zullen de Voorzitters van de Hoven en rechtbanken en de Vrederechter op het enkel verzoek van den eischer uitspraak moeten doen wanneer deze van hen toelating vraagt om een tegenstrever met verkorting van den gewonen termijn te dagvaarden (art. 6 en 1038 ter W.B.R.) (1 bis).

Deze lijst voorbeelden zouden wij wellicht tot in het oneindige kunnen rekken. De Nederlandsche auteur J. Zuidema, die aan een gelijkaardig onderwerp een proefschrift heeft gewijd (2) bekent ootmoedig, na nochtans een lange reeks voorbeelden te hebben opgesomd, dat hij op verre na niet zeker is een volledige lijst te hebben aangegeven.

In al die gevallen zien wij dus den rechter uitspraak doen buiten een echt proces.

Al deze uitspraken vat men gewoonlijk samen onder de benaming «oneigenlijke rechtspraak».

3. — *Bevestiging van het onderscheid.*

Een onderscheid wordt dus gemaakt tusschen de eigenlijke rechtspraak (jurisdiction contentieuse) en de oneigenlijke, ook vrijwillige genoemd (jurisdiction gracieuse).

De wet bepaalt ten onzent, noch op uitdrukkelijke, noch op stilzwijgende wijze wat door elk van die begrippen dient te worden verstaan. (3).

Toch wordt soms het bestaan van het te maken onderscheid door de wet uitdrukkelijk erkend.

Zoo voorziet bv. art. 2 van de Wet van 20 Juni 1929 op het toekennen van de kosteloze rechtspleging, dat deze gunst zoowel voor de akten van de eigenlijke als voor de akten van de vrijwillige rechtspraak zal mogen verleend worden.

4. — *Kort historisch overzicht.*

De geschiedenis van de rechterlijke instellingen leert ons dat deze dubbele functie steeds aan den rechter werd toevertrouwd.

Zoo kende het Romeinsche recht reeds dit onderscheid tusschen *jurisdictio contentiosa* en *jurisdictio voluntaria*. (4).

Deze laatste bevatte onder meer de «*in iure cessio, adoptio, emancipatio, manumissio*». (5).

Deze inmenging van den rechter is aangelegenheden die niet een zuiver rechterlijk karakter hebben kan historisch uitgelegd worden door het feit dat de verschillende attributies van de gezaghebbers in den beginne niet scherp afgebakend waren.

De koning of het stamhoofd is in den beginne Priester, Wetgever, Legeraanvoerder en Rechter. (5 bis).

Wanneer tot meer specialisatie overgegaan wordt kan natuurlijk het onderscheid tusschen uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht niet onmiddellijk en op volmaakte wijze tot stand komen.

Het behoud van deze inmenging van den rechter op niet zuiver rechterlijk gebied kan men daarbij wel door aanneembare gronden verrechtvaardigen.

Daar de rechter, d.i. de ambtenaar die als

hoofdrol het beslechten der geschillen heeft, een zeer betrouwenswaardig ambtenaar is, worden hem werkzaamheden toevertrouwd die zijn rol van «rechtspreker» wat te buiten gaan.

De uitspraken van den rechter in de oneigenlijke rechtspraak toonen dikwijls een zeer sterke gelijkenis met administratieve verrichtingen.

De benaming «rechtspraak» wordt hun dan niet zooveel om wille van hun inhoud, doch liever om wille van den persoon van den ambtenaar die ze verricht, gegeven.

Zekere van die werkzaamheden, die door den Rechter onder de benaming van oneigenlijke rechtspraak verricht worden, zooals b.v. de ontvoogding of de aanneming van een kind, zouden even goed door een ambtenaar van de administratieve orde kunnen verricht worden.

Het is dan ook niet te verwonderen dat de geschiedenis en het vergelijkend recht ons voorbeelden verschaffen van akten die, in vroegere tijdperken of onder andere rechtstelsels tot de oneigenlijke rechtspraak behooren en die later of in andere landen in de bevoegdheid van ambtenaren van de administratieve orde gevallen zijn.

Zoo was bij de Romeinen de *in iure cessio*, die voor den praetor plaats had, een der middelen om het eigendomsrecht over te dragen (6).

In ons oud vaderlandsch recht geschiedde de overdracht van een onroerend goed ook nog voor het gerecht (7).

In het huidig rechtstelsel integendeel is de tusschenkomst van de vrijwillige rechtspraak van den rechter op dit gebied totaal uitgeschaald.

Een ander voorbeeld wordt ons door de echtscheiding bij wederzijdsche toestemming gegeven.

Bij ons geschiedt deze proceduur nog voor den rechter.

In Soviet-Unie, integendeel, mogen de gelijkluidende verklaringen van de partijen zoo wel voor het Beheer van de registratie van den burgerlijken stand als voor den plaatselijken rechter geschieden. (Art. 91 en 92 van het Wetboek op de akten van den burgerlijken stand, het huwelijks-, het familie- en het voogdijrecht). (8).

5. — *Op zoek naar een criterium.*

Indien de oorsprong van deze reeks speciale bedrijvigheden van den rechter terug te vinden is, is het het integendeel zeer moeilijk te bepa-

len welke akten aan de eene, welke aan de andere dezer twee reeksen verrichtingen behooren.

Welk is het criterium volgens hetwelk men de een van de andere zal onderscheiden?

Zeër talrijke stelsels werden hier naar voren gebracht.

A. — *Volgens een eerste reeks schrijvers dienen de twee soorten rechtspraken onderscheiden te worden door formeele kenmerken.*

6. — *Verzoekschrift-dagvaarding.*

1°) Een eerste theorie stelt voor te zeggen dat in de oneigenlijke rechtspraak de rechter kennis neemt van de zaak ten gevolge van een verzoekschrift, dan wanneer in de eigenlijke rechtspraak de zaak voor hem aanhangig wordt gemaakt door een dagvaarding.

Het weze voldoende om de ontoereikendheid van dit criterium aan te wijzen, eraan te herinneren dat zekere proceduren die zonder twijfel op een uitspraak in de eigenlijke rechtspraak uitloopen, door een verzoekschrift ingeleid worden.

Dit is het geval voor de faillietverklaring die, zooals voorzien door art. 442 van de Wet van 18 April 1851 door een verzoekschrift kan worden bekomen.

Een andere voorbeeld van algemeenen aard is de tusschenkomst in een hangend geding. (Artikel 339 van het Wetboek van Rechtspleging legt hier ook den vorm van het verzoekschrift op dat daarbij hier aan de tegenpartij zelf wordt medegedeeld.)

Het eerste criterium moet dus als al te simplistisch verworpen worden.

7. — *Geen tegensprekelijke debatten.*

2°) Een tweede theorie ziet het kenmerk van de eigenlijke rechtspraak in de afwezigheid van tegensprekelijke debatten. (9).

Zonder twijfel is deze poging het vraagstuk op te lossen ernstiger dan de eerste.

Opgeworpen wordt nochtans dat het weinig logisch is het karakter van de uitspraak van den rechter niet van haren innerlijken aard, maar enkel van de gevolgde rechtspleging te doen afhangen. (10).

Dit criterium leidt daarbij tot dezen uitslag dat men onder de oneigenlijke rechtspraak alle akten rangschikt, zelfs al behooren zij tot den loop van de eigenlijke processen, op voor-

waarde dat er geen tegensprakelijk debatten plaats hebben.

Zoo is het bij toepassing van dit criterium dat de vergunningen tot beslaglegging of om met verkorting van termijnen te mogen dagvaarden tot de oneigenlijke rechtspraak behooren, omdat ze niet tegensprakelijk besproken worden (11).

Dit criterium, zoowel als de even aangestipte gevolgen worden door een aanzienlijk gedeelte van de rechtspraak en zelfs door zekere arresten het Fransch Verbrekingshof aangenomen. (12).

Het aannemen van dit criterium heeft een groote uitbreiding van de gevallen van vrijwillige rechtspraak voor gevolg.

Telkens een rechter op een eenzijdige procedure een maatregel heeft getroffen, zal men, uit de afwezigheid van tegensprakelijke debatten, het bestaan van een oneigenlijke uitspraak afleiden.

8. — *Weerlegging.*

Ziet men zodoende niet het feit over het hoofd dat er zekere gevallen zijn waarin, al moet de rechter eigenlijk zijn oorspronkelijken rol van «rechtspreken» vervullen, hij dit toch slechts op doeltreffende wijze doen kan, wanneer de tegenpartij niet verwittigd wordt van zijn mogelijk optreden.

Zoo bv. wanneer de rechter een machtiging verleent voor het overgaan tot beslag onder derden.

Wat verricht hij hier dat de perken van zijn gewone bezigheden van rechtspreken zou te buiten gaan ?

Zooals een rechter het zoo vaak in burgerlijke, straf-, of handelszaken moet doen, onderzoekt hij of zekere hem voorgelegde bewijzen den door verzoeker gevraagden maatregel gerechtvaardigen. (13).

Hij verleent dezen bij middel van een bevel, dat, al zal het aan zekere bijzondere regelen onderworpen zijn, toch de kenmerken zal hebben van 's rechters verrichtingen.

Dat het zonder tusschenkomst van de tegenpartij gevelde wordt schijnt ons eerder aan zuivere technische redenen te wijten : anders zou immers het beslag onder derden zijn doel missen, daar de beslagene bij den gebeurlijk derde-beslagene het verschuldigd bedrag zou gaan ontvangen.

Dat een uitspraak voor de eigenlijke recht-

spraak soms, om doelmatigheidsgronden, in afwezigheid van den tegenstrever kan worden uitgelokt, wordt ook bewezen door het voorbeeld van het faillissement dat volgens art. 442 W. 16.4.1851 op verzoekschrift kan worden uitgesproken.

Indien de Wetgever op dit gebied de mogelijkheid schept een faillissementverklaring op eenzijdig verzoekschrift te bekomen, is het wederom omdat het om technische redenen nuttig kan zijn en faillissement door een goedkoopere procedure die zich in afwezigheid van den handelaar, wiens faillissement aangevraagd wordt, ontrolt, uit te lokken.

Hier valt — volgens algemeen wordt aangenomen (14) — de uitspraak in de eigenlijke rechtspraak ; en toch wordt de mogelijkheid geschapen van een eenzijdige procedure.

Dit bewijst reeds dat het eenzijdig karakter van de rechtspleging een onvoldoende criterium is.

Dat de procedure, in de gevallen die men zoo vaak als van de oneigenlijke rechtspraak deel uitmakend bestempelt, eenzijdig is, is dan ook volgens ons aan technische doelmatigheidsgronden te wijten ?

B. — *Een tweede reeks schrijvers steunt dan op materiele kenteekens*

9. — *Verklarend en constitutief karakter.*

1^e) «Bij de eigenlijke rechtspraak zou de rechter *verklaren* wat recht is, dan wanneer hij bij oneigenlijke rechtspraak nieuwe toestanden zou scheppen».

Wanneer bv. in een proces aangaande den eigendom van een voorwerp de rechter verklaart dat het kwestieus voorwerp aan een van de partijen toebehoort, dan schept hij niets nieuws, doch *verklaart* enkel op grond van reeds bestaande toestanden, *wat recht is*.

Het vonnis is declaratoir of verklarend en dit zou het kenmerk zijn van de eigenlijke rechtspraak.

Wanneer, integendeel, de rechter de aannemings bekrachtigt, schept hij een nieuwen toestand.

Tengevolge van het vonnis bekleedt de aangenomene partij een nieuwe situatie. Nieuwe rechten en nieuwe verplichtingen ontstaan in zijnen hoofde en in hoofde van degenen die het aannemen,

De uitspraak van de oneigenlijke rechtspraak is scheppend of constitutief.

10. — *Antwoord.*

Nochtans schijnt de gelijkstelling van verklarende uitspraak en eigenlijke rechtspraak, zoomin als die van constitutief en oneigenlijk, niet overal bewaarheid, — hetgeen wederom elke waarde aan het voorgesteld criterium zou ontnemen.

Zoo hebben vonnissen die een echtscheiding aannemen, die een handelaar in staat van faillissement stellen of die een overeenkomst verbroken verklaren — ontegensprekelijk uitspraken in de eigenlijke rechtspraak — een constitutief karakter: een nieuwe rechtstoestand wordt er in het leven geroepen. (15).

Wanneer van den anderen kant, de Vrederechter, bij toepassing van art. 28 van de W. 23/12/03 het akkoord door de partijen na een werkongeval gesloten bekrachtigt, is deze maatregel — die zonder twijfel van de vrijwillige rechtspraak afhangt — declaratoir of verklarend.

Deze enkele beschouwingen zijn natuurlijk voldoende om alle nauwkeurigheid aan het voorgesteld criterium te ontnemen.

Daarom heeft men naar een ander materieel criterium gezocht.

II. — *Rechtspreken en Administratie.*

2°) «Bij de eigenlijke rechtspraak is de taak van den rechter beperkt tot het om zoo te zeggen automatisch uit de algemeene voorschriften afleiden van wat in een concreet geval *recht* is; bij de oneigenlijke rechtspraak integendeel is zijn uitspraak voor een belangrijk deel, aan zijn *beleid* en aan de *doelmatigheid* van de te nemen beslissing overgelaten.

Hij moet niet zeggen wat recht is, doch, zooals een ambtenaar van de administratieve orde den maatregel treffen die voor ieders belang den *nuttigste* zou zijn.

Zoo moet bv. de Rechtbank die bij toepassing van art. 1558 B. W. een toelating vergunt om een huwelijksgoed te verkoopen, zich door het belang der partijen laten beïnvloeden en de doelmatigste oplossing verkiezen. (16).

12. — *Antwoord.*

Wederom staan wij nochtans hier voor een onverrechtvaardigde generalisatie en is bijgevolg het criterium onnauwkeurig.

Het is onjuist dat de rechter in de eigenlijke rechtspraak *altijd* enkel te zeggen heeft wat *recht* is. Zeer dikwijls wordt een maatregel aan zijn beleid overgelaten en moet hij hier ook het *belang* der partijen in acht nemen.

Zoo geeft bv. art. 1244 B. W. aan den rechter de macht om, naar goedvinden, matige termijnen aan een schuldenaar te vergunnen.

Art. 2. van de wet van 7 Augustus 1933, gaf aan de rechters opdracht om in zake verminderingen van den huurprijs van een handelshuis «naar billijkheid» uitspraak te doen.

Een zelfde opdracht werd aan den rechter gegeven door art. 2 Wet 27 Juli 1934 om aan de hypothecaire schuldenaars te vergunnen termijnen vast te stellen.

Hetzelfde geldt nog en zelfs in hoogere mate voor de toepassing van art. 1386bis, in het B. W. door de Wet van 15 April 1935 ingelascht. (17).

Wederkeerig bezit de rechter in de oneigenlijke rechtspraak niet steeds het beweerd appreciatievermogen.

Zoo moeten de rechtsmachten de echtscheiding bij wederzijdsche toestemming of de aanneming bekrachtigen wanneer zij eens bestatigd hebben dat de wettelijke vereischten voorhanden zijn.

13. — *Bestaan of afwezigheid van een geschil.*

3°) Een laatste stelsel is dan dat volgens hetwelk het criterium te vinden zou zijn in het bestaan van een geschil tusschen partijen.

Bestaat er een geschil, dan is er eigenlijke rechtspraak.

Is de uitspraak buiten alle geschil, dan is het oneigenlijke (18).

Het verschil tusschen dit criterium en het 2de van de eerste reeks ligt hierin dat in dit laatste het verschil te vinden was in de wijze waarop de debatten plaats hadden.

Het is zelfs, volgens Tissier (19) voldoende dat de uitgesproken beslissing betrekking hebbe op een geschil opdat zij van den eigenlijke rechtspraak deel uitmake.

Zoo zullen volgens hem het bevel van den Voorzitter een bewarend of een pandbeslag vergunnende, deel uitmaken van de eigenlijke rechtspraak.

14. — *Antwoord.*

De opvatting schijnt ons ook onnauwkeurig.

Het is, naar onze meening, niet voldoende dat een maatregel betrekking hebbe op een geschil opdat de beslissing waardoor hij bevolen wordt, een echte uitspraak zou zijn.

Zoo bv. heeft het vonnis dat, in vervanging van een deskundige die belet is, er een andere overeenkomstig art. 316 W. B. R. benoemt, betrekking op een geschil.

Toch zal deze maatregel, zoomin als de vervanging van een overleden of beletten rechter-commissaris in een getuigenverhoor, het karakter hebben van een echte uitspraak.

Hetzelfde geldt, volgens de jongste in de kolonnen van het Rechtskundig Weekblad gepubliceerde rechtspraak van de Rechtbank van Antwerpen (29), voor het vonnis dat in een geding van echtscheiding den duur vaststelt van de wachttermijnen.

Het vonnis is nochtans ontegensprekelijk in een echt geding geveld.

15. — *Oplossing van Japiot : samensmelting van alle vorige.*

Deze enkele beschouwingen wijzen aan hoe moeilijk het is een in alle gevallen gangbaar criterium te ontdekken.

Het is dan ook niet te verwonderen dat de bekende Fransche specialist Japiot, die dit moeilijk vraagstuk in een artikel van de «*Revue Critique*» (21) onder de loupe heeft genomen, geneigd was het onoplosbaar te verklaren. Liever dan tot uitputting der krachten het onvindbaar streng-nauwkeurig criterium te vervolgen, vergenoegt hij zich met enkel de *gewone* eigenschappen van de eenzijdige rechtspraak op te sommen.

Elk van de voorgestelde criteria is alleen en op zich zelve genomen niet toereikend.

Allen bijeengenomen en grosso modo kunnen zij nochtans dienen om de gewone eigenschappen van de twee soorten rechtspraak te kenmerken.

Volgens dit stelsel zal men dan zeggen dat den eenzijdige uitspraak een akte is, die den *schijn* bezit van een vonnis, omdat zij *uitgaat van een rechterlijke macht*, doch die eigenlijk een *administratieve* akte is, door dewelke de rechter buiten *elke betwisting* tusschenkomt. De uitspraak heeft dan gewoonlijk plaats zonder *tegensprakelijke debatten* en de vraag wordt dan ook *dikwijls* ingediend door *enkel verzoekschrift*.

Deze oplossing munt niet uit door nauwkeu-

righeid, maar is, wij bekennen het volgaarne, de eenige die gangbaar is voor al de gevallen die men gewoonlijk met den naam «vrijwillige rechtspraak» bestempelt.

16. — *Wenschelijkheid van een nieuwe indeeling van de stof op praktische gronden gesteund.*

Wij vragen ons nochtans af of het niet verkiezelijk zou zijn een nauwkeurig criterium te kunnen voorstellen, zelfs indien daardoor enkele traditioneele opvattingen over zekere zoogezegde akten van vrijwillige rechtspraak moesten opgegeven worden.

Hetgeen ons dit als wenschelijk doet voorkomen is voornamelijk dat de praktische gevolgen van het karakter van de rechtspraak zoo gewichtig zijn.

Laat ons deze gevolgen even opsommen.

1. De akte van de vrijwillige rechtspraak heeft geen kracht van gewijsde. Wanneer de aan den Rechter gevraagden maatregel aan den verzoeker geweigerd wordt, mag hij steeds deze vraag herhalen.

2. Daarom zijn ook tegen deze akte de gewone verhaalmiddelen onmogelijk.

3. Wanneer men dan de intrekking of de verandering van de vrijwillige uitspraak wil bekomen, mag men eenvoudig de nietigverklaring ervan aan de bevoegde rechterlijke overheid vragen.

Het geding in nietigverklaring namelijk zal er tegen mogelijk zijn. Daar de uitspraak *geen vonnis* is, zal de leuze «*Voies de nullité n'ont lieu contre les jugements*» hier niet van toepassing zijn.

Door het aanduiden dezer drie voornaamste gevolgen waarover de auteurs akkoord gaan — ziet men onmiddellijk in van welk groot belang het dikwijls zal zijn te weten of een akte van de eenzijdige of van de vrijwillige rechtspraak afhangt.

Zal de akte namelijk vatbaar zijn voor beroep, voor verzet of ten minste derden-verzet? Zal de aangevraagde maatregel na een eerste weigering nogmaals aan den rechter kunnen gevraagd worden? Zooveel vraagstukken die dikwijls een dringende en zekere oplossing vergen.

De verschillende criteria zoomin als de algemeene bepaling van Japiot kunnen hier dit antwoord verschaffen.

Volgens onze meening is het nochtans van

dit praktisch standpunt uit dat het vraagstuk dient te worden opgelost.

De rechtspleging moet in dienst staan van de rechtszoekenden en moet hen, wil zij aan de behoeften van de samenleving voldoen — gemakkelijke, voor de hand liggende oplossingen kunnen aanbieden.

Het is dan ook voornamelijk met het oog op de noodwendigheden van de praktijk dat wij op onze beurt een oplossing zouden willen voorstellen.

Voornamelijk schijnt ons de vraag van belang te weten of de uitspraken al dan niet vatbaar zijn voor de gewone verhaalmiddelen en het is aan dit uitzicht van het vraagstuk dat wij vooral onze aandacht zullen wijden.

17. — *Voorstelling van deze indeeling op basis van het recht van verdediging.*

Wij zullen natuurlijk niet zeggen dat wanneer beroep — of een ander verhaalmiddel — mogelijk is, de uitspraak een rechterlijke rechtspraak is en omgekeerd.

Dit zou er immers slechts op neerkomen de vraag door de vraag zelf te laten oplossen, vermits het juist de eigenlijke vraag is te weten wanneer beroep mogelijk is.

Wij zouden dan liever als richtsnoer de wenschelijkheid van het bestaan van verhaalmiddelen aannemen.

Telkens de rechter een beslissing velt of een maatregel treft waardoor de rechten van een derde rechtstreeks worden aangevallen of bedreigd, is het wenschelijk — van het eenvoudig standpunt van het recht van verdediging uit — dat hij over een verhaalmiddel zou beschikken ten einde de getroffen beslissing of maatregel te doen intrekken.

Wij stellen bijgevolg voor te beslissen dat telkenmale de rechter zulk een beslissing geveld heeft, hij een akte van eigenlijke rechtspraak heeft gesteld.

Enkel de andere verrichtingen van den rechter — waardoor volstrekt geen inbreuk zou gedaan worden aan eenen rechtstoestand, zouden tot de vrijwillige rechtspraak behooren.

18. — *Voordeelen van de voorgestelde oplossing.*

De voorgestelde oplossing biedt o.i. eerst het voordeel aan van betrekkelijk eenvoudig te zijn.

Natuurlijk zal het aan de rechtspraak behooren het voorgesteld principe in alle bijzondere

gevallen uit te werken. Op haar mogen wij hier des te zekerder vertrouwen, dat zij in andere gevallen gelijkaardige problemas heeft opgelost.

Zij heeft bv. reeds gezegd welke de rechten waren die gekrenkt moesten zijn opdat, bij toepassing van art. 474 W.B.R. derden verzet mogelijk was. De daar gegeven oplossingen zouden misschien hier ook aangenomen kunnen worden.

Voornamelijk schijnt ons de oplossing gelukkig omdat zij aan den belanghebbende een spoedig en gepast middel zal verschaffen om een onrechtvaardigen maatregel, soms in hun afwezigheid getroffen, te doen intrekken.

Wanneer een rechtsmacht zich voor een geval zal bevinden waarin iemand door een getroffen maatregel in zijn rechten werd gekrenkt, zal zij in deze krenking juist het kenmerk vinden van de eigenlijke rechtspraak en zal zij, indien onze opvatting werd aangenomen, het herstel van de onrechtvaardigheid mogelijk maken met, zelfs wanneer de positieve wetgeving hierover zwijgt, de mogelijkheid aan te nemen van de verhaalmiddelen.

Thans laat de rechtspraak zich aangaande deze mogelijkheid nog zeer dikwijls leiden door de ietwat bij de grondsche beschouwing : bestaat er ja dan neen een uitdrukkelijke wettekst die deze verhalen toelaat ? (22).

In de plaats van deze dorre en soms ontgoochelende opzoekingen — die daarbij dikwijls voor nochtans nabije gevallen tot uiteenlopende oplossingen leiden (23) — stellen wij een algemeen principe voor, dat op een van de grondvesten van de rechtspleging — het verdedigingsrecht — steunt en onafhankelijk is van de bijzonderheden van elk geval.

19. — *Steun in de reeds bestaande rechtspraak.*

Laat ons onmiddellijk zeggen dat een gedeelte van de rechtspraak — die zeer dikwijls de behoeften van de praktijk beter dan de rechtsleer weet te beantwoorden — dit schijnt ingezien te hebben.

Een zekere rechtspraak heeft immers, in afwezigheid van elken tekst die een verhaalmiddel zou scheppen, de mogelijkheid aangenomen van zekere verhaalmiddelen tegen beslissingen die volgens de traditionneele opvatting van de vrijwillige rechtspraak deel uitmaken.

20. — *Bevel waarbij een legataris in het bezit wordt gesteld.*

Eerst en vooral moeten wij hier de beruchte rechtspraak aanstippen die door het Fransch Verbrekingshof in een arrest van 3 April 1895 (24) ingehuldigd werd ten aanzien van het bevel waardoor de Voorzitter van de Rechtbank van Eersten Aanleg bij toepassing van art. 1008 B. W. aan de algemeene legatarissen de vergunning verleent om in het bezit te treden van een nalatenschap.

Dit bevel wordt door den Voorzitter geveld op eenzijdig verzoekschrift van den legataris. Wanneer hij op een onbetwist testament steunt en daarbij niet tegenover wettige reservataire ergenamen staat, schijnt deze akte zonder twijfel tot de vrijwillige rechtspraak toe te behooren.

Wanneer er nochtans erfgenamen waren, waarvan het bestaan door den legataris niet gekend was of vrijwillig werd verzwegen, dan zal het bevel van den Voorzitter hun rechten schenden.

Daarom neemt het Verbrekingshof de geldigheid van het tegen de beslissing aangeteekend verzet aan. (25).

Dezelfde oplossing werd door het Verbrekingshof van het Groot Hertogdom Luxemburg in een gelijkaardig geval toegepast: het arrest van 8 April 1914 ((26) neemt een verhaalmiddel aan tegen een bevel dat op voet van art. 1107 B.W. een schikking getroffen had.

In België schijnt de rechtspraak die eenigszins verdeeld is, nochtans nu in dezelfde richting over te hellen.

Het Beroepshof van Luik had deze oplossing reeds in een arrest van 15 Januari 1910 (27) aangenomen.

In het grondgebied van het Beroepshof van Brussel ontving zij de bekrachtiging van een zeer uitvoerig gemotiveerd vonnis door de Rechtbank van Brussel op 5 Februari 1927 geveld. (2).

Toch werd dit vonnis door het Beroepshof van Brussel op 29 Juni 1928 te niet gedaan (29) door een arrest dat de argumentatie van den eersten rechter slechts onvolledig weerlegt.

Indien het Beroepshof van Brussel tegen de mogelijkheid van het verhaalmiddel gekant schijnt, heeft integendeel het Beroepshof van Gent sedert zeer geruimen tijd deze mogelijkheid aangenomen.

Het is ontegensprekelijk voor dit Beroepshof

dat het vraagstuk het meest en grondigst werd bestudeerd: door arresten van 4 April 1856 (30) en 22 Juli 1865 (31) werden reeds verhaalmiddelen aangenomen en deze rechtspraak werd nog onlangs door het arrest van 4 Mei 1929 (32) bevestigd.

21. — *Andere voorbeelden.*

Het was ook het Beroepshof van Gent dat om soortgelijke redenen in een arrest van 8 Juli 1929 (33) aannam dat een bevel waardoor de Voorzitter bij toepassing van het thans afgeschaft art. 878 W.B.R. de verblijfplaats van de van tafel en bed scheidende vrouw had vastgesteld, van de eigenlijke of de vrijwillige rechtspraak afhing, naar gelang de man er al dan niet tegen in opstand kwam met de bewering dat zijn rechten door den getroffen maatregel werden gekrenkt.

Door zijn arrest van 12 December 1934 (34) heeft eindelijk het zelfde Beroepshof — na een merkwaardig advies van den heer Advokaat-Generaal Remy — een derden-verzet aangenomen tegen een beslissing die wederom — in de traditioneele opvatting — ongetwijfeld in de vrijwillige rechtspraak werd geveld.

Een verzekeringsmaatschappij en haar verzekerde hadden elk een deskundige laten benoemen om de schade te beramen die het gevolg was geweest van een brand. Overeenkomstig het kontrakt richtte de Verzekeringsmaatschappij — meest gereede partij — zich tot den Voorzitter ten einde een derden deskundige te doen benoemen.

De Voorzitter op dit eenzijdig verzoekschrift benoemt een deskundige — maar het toeval wil dat de benoemde deskundige juist een der gewone experts was van de maatschappij, voor rekening van dewelke hij in den loop van de vorige jaren een twintigtal deskundige verslagen had opgesteld.

De verzekerde die dit verneemt teekent derdenverzet aan en zijn verhaalmiddel wordt ontvangen. (35).

Daarmede zullen wij de reeks der voorbeelden afsluiten en de door de praktijk aangenomen oplossing aan ons criterium toetsen.

22. — *Vergelijking met de voorgestelde indeling.*

De Rechtspraak neemt dus dikwijls, zonder zelfs van de traditioneele terminologie af te

wijken, de mogelijkheid van verhaalmiddelen aan.

Zou het niet verkieslijk zijn openlijk te be-
kennen dat men hier met echte uitspraken te
doen heeft en dat men *daarom* de verhaalmid-
delen moet aannemen.

De Rechtspraak neemt soms uitdrukkelijk
aan dat deze uitspraken die principieel oneigen-
lijke rechtspraak zijn, eigenlijke rechtspraak
kunnen worden, op het oogenblik waarop zij
betwist worden.

Zij past dan — soms met uitdrukkelijke zin-
speling (36) — een leuze toe, die de glose van
het Romeinsch recht had meenen te mogen af-
leiden: «*Voluntaria jurisdictio transit in con-
tentiosium interventu sti adversarii*».

Dit principieel was doorgaans door de oude
auteurs aangenomen (37).

Waarom nochtans het karakter van een uit-
spraak van de tuschenkomst van een derde doen
afhangen. Zal hetzelfde bevel opvolgenlijk het
een en het ander karakter hebben omdat een
derde het heeft aangevallen?

Al zal, in feite, deze tuschenkomst dikwijls
het karakter van de uitspraak helpen aan te
wijzen, toch moet men logischerwijze aannemen
dat dit karakter, in se, bestaat, afgezien van
het feit dat deze tuschenkomst al dan niet
plaats heeft.

Daarbij moet de verzoeker aan denwelke een
bevel den door hem gevraagden maatregel wei-
gert, naar onze meening, ook over een tweeden
aanleg beschikken (behalve wanneer dit door
een speciale wetgeving, uitgesloten is) (38).

Welnu, het bestaan van dit verhaalmiddel zal
van den aard van de beschikking afhangen,
zonder dat hier de mogelijke tuschenkomst
van een derde eenigen rol zou kunnen spelen.

23. — *Steun in de hervormingen van 31 Maart
1936.*

De jongste hervormingen van het W. B. R.
hebben in de door ons aangewezen richting
een stap gedaan. Voor deze hervorming kwam
het vraagstuk van de vrijwillige rechtspraak
zeer vaak te berde ter gelegenheid van de
machtigingen om tot zekere beslagleggingen
over te gaan. Deze machtigingen moeten door-
gaans door den Rechter op eenzijdig verzoek-
schrift verleend worden.

De Rechtspraak had daarom bijna altijd be-
slist dat het akten waren van de vrijwillige

rechtspraak tegen dewelke die verhaalmiddelen
onmogelijk waren (39).

Deze oplossing was zoo ergerlijk dat menig
voorzichtig Voorzitter de machtiging om beslag
te leggen slechts voorwaardelijk toekende en
aan de gebeurlijke tegenpartij een middel gaf
om binnen een zeer kort termijn de intrekking
van den gevraagden maatregel te vragen.

Dit schrander stelsel, uitgevonden om deze
machtigingen aan de behoeften van de rechter-
lijke praktijk te doen beantwoorden, werd noch-
tans niet overal toegepast. Men beweerde im-
mers soms dat deze zuivere pretoriaansche
schepping onwettig of ten minsten «*paralegaal*»
was.

Daar het praktisch belang van een verhaal-
middel klaarblijkelijk was, is de Wetgever door
het K. B. van 31 Maart 1936 tusschengekomen.

Art. 635bis dat door dit K. B. in het W. B. R.
wordt ingelascht voorziet immers dat in alle
beslagleggingen die aan machtigingen onder-
worpen zijn, de beslagene steeds het intrekken
van de verleende machtiging kan vragen bij
middel van een verhaal onder den vorm ge-
geven van een dagvaarding van den beslaglegger
voor den rechter die de machtiging heeft ver-
leend.

Daardoor schijnt de Wetgever op zeer realis-
tische wijze den werkelijken aard van al deze
machtigingen in het licht te hebben gesteld.

24. — *Eenige opwerpingen: Kunnen vonnis-
sen op eenzijdige proceduur het karakter van
echte rechtspraak hebben.*

Het zal misschien niet overbodig zijn eenige
van de opwerpingen te beantwoorden die men
tegen ons stelsel zou kunnen opperen.

1. De proceduur die het vellen van zekere van
deze uitspraken voorafgaat is eenzijdig.

Over 't algemeen ontroft zich de rechtsple-
ging tusschen twee partijen die openlijk tegen
elkander het geding voeren.

Wanneer zij nu eenzijdig is, is het geen *echt*
proces meer, en loopt zij bijgevolg niet op een
echt vonnis uit.

Hierop hebben wij reeds terloops geantwoord
(40).

Voorzeker is in principieel de uitspraak van den
rechter van een tegensprakelijke proceduur
voorafgegaan.

Toch kan daarop, om technische redenen van
doelmatigheid inbreuk worden gedaan (41).

In een proceduur van verstek — wanneer bv.

de voor den rechter geroepene partij het exploit niet heeft ontvangen — heeft in feite de uitspraak ook op een eenzijdige rechtspleging plaats.

Zal daarom deze uitspraak geen vonnis zijn? Ontegensprekelijk is het een vonnis, tegen hetwelk het verhaalmiddel van het verzet onontbeerlijk schijnt.

Wanneer nu de eenzijdigheid niet het gevolg is van een toeval of van een arglist — doch door de Wet zelf om technische redenen gewild is — waarom zou dan de uitspraak geen vonnis meer zijn?

25. — *Talrijke uitspraken zullen kracht van gewijsde verwerven.*

2. Het voorgesteld criterium zal aan al de beslissingen waardoor de rechten van derden benadeeld worden «kracht van gewijsde» geven.

Eens de maatregel geweigerd, zal men niet meer onbepaald dezelfde vraag aan den rechter kunnen aanbieden, in strijd met hetgeen in de traditioneele opvatting mogelijk was.

Antwoord: Deze verandering achten wij juist een vooruitgang.

Ik vraag een maatregel tegen een toekomstigen tegenstrever op grond van een beweerd rechtstoestand. De Rechter, in afwezigheid van mijn tegenstrever doet uitspraak over mijn beweerd recht en wijst mijn verzoek af.

Waarom zou deze beslissing jegens mij geen kracht van gewijsde hebben — net zooals het verstekvonnis dat in afwezigheid van mijn tegenstrever mijn eisch zou verwerpen?

Het is zeker geen euvel dat ik, ditzelfde, reeds verworpen verzoek, niet meer zal mogen aanbieden.

In feite bood daarbij een afgewezen rekwestrant, zelfs in het traditioneel stelsel, nooit een tweede identisch verzoekschrift aan denzelfden rechter.

Deze, alhoewel niet in rechte gebonden, ging toch doorgaans niet heden toekennen wat hij gisteren had geweigerd.

De afgewezen verzoeker kon, weliswaar, zijn rekwest aan een plaatsvervanger van den Rechter die zijn verzoek had afgewezen aanbieden.

Was het nochtans zulk een verkwikkend schouwspel een verzoeker — die wist dat een Rechter zijn verzoek had afgewezen — het oogenblik te zien afwachten waarop deze Rechter afwezig of ziek was, om dan van zijn plaats-

vervanger — die misschien minder volledig ingelicht was, het gevraagde te bekomen?

Indien het verleen van de kracht van gewijsde aan het weigeringsbevel, zulk maneuver kan verhinderen, zullen wij dat geen euvel noemen. (42).

26. — *Een verhaalmiddel zal aan den afgewezen rekwestrant moeten gegeven worden.*

3. Wanneer men het karakter van vonnis aan deze beslissingen verleent, zal men ook het beroep mogelijk moeten verklaren voor den verzoeker, wanneer het verzoek op een weigering is uitgelopen.

Zooals hooger opgemerkt (43) is dit een andere vraag.

Nochtans zien wij niet welke principieele opwerpingen tegen den dubbelen aanleg zouden kunnen geopperd worden.

Indien de eisch de waarde heeft die door de algemeene principen van ons recht voldoende wordt geacht, zou voorzeker de verzoeker het recht bezitten zijn aanspraken aan een tweeden rechter te onderwerpen.

Zelfs in den huidige staat der teksten, werd dit soms door de rechtspraak erkend (44).

Dit onderzoek door een regelmatig ingestelden tweeden rechter schijnt ons daarbij in elk geval beter dan het aanbieden van dezelfde vraag aan een plaatsvervanger!

Nochtans moet in den huidige staat van de Wetgeving worden opgemerkt dat het vraagstuk van de mogelijkheid van het beroep door den verzoeker in elk afzonderlijk geval zal moeten onderzocht worden.

Er zijn immers teksten die aan deze of geene rechters de uitsluitelijke bevoegdheid verleen om zekere akten te verrichten.

Zoo is thans de vrederechter alleen bevoegd in zake pandbeslagen.

Men mag er dan wellicht uit afleiden dat het toekennen van zulk een speciale bevoegdheid, de kennisneming van alle andere rechterlijke ambtenaren — zelfs op beroep vonnissende — uitsluit.

27. — *In het voorgesteld stelsel wordt het belang van de vrijwillige rechtspraak verminderd.*

4. Eindelijk zal men misschien zeggen dat onze opvatting het gebied van de vrijwillige rechtspraak te veel inkrimpt.

Want vele akten van den rechter zullen derden kunnen benadeelen.

Wederom vinden wij dit geen euvel.

De gewone verrichting van den Rechter is het rechtspreken.

Voor deze gewone verrichtingen bestaan er regelen die het «gewoon recht» daarstellen van zijn bedrijvigheid.

De andere zijn slechts uitzonderingen.

Dat de uitzonderingen minder talrijk worden, meenen wij niet te moeten betreuren.

Daarbij zal er in feite nog heel wat van de vrijwillige rechtspraak afhangen.

De aanneming, het bijeenroepen en het voorzitten van de familieraden, het bekrachtigen van akkoorden in zake arbeidsongevallen, de tusschenkomst van den Vrederechter in deeling bij toepassing van de Wet van 16 Mei 1900 (45), zijn enkele voorbeelden van de bedrijvigheid aan de vrederechters ontleend.

De benoeming van voorloopige beheerders in zake ontvoogding (46), de bekrachtiging van de aanneming, en van de echtscheiding bij wederzijdsche toestemming, de bekrachtiging van zekere beslissingen van den familieraad, de toelating om zekere akten te verrichten, zijn in den kring der handelingen van de Rechtbanken aan te stippen.

2. — *Besluit.*

Al deze verrichtingen waardoor geen derde in zijn rechten benadeeld wordt, vormen — veel meer dan hetgeen traditioneel onder het begrip vrijwillige rechtspraak wordt verstaan (47) — een homogeen geheel.

Op deze gelijksoortige handelingen zullen dan, zonder bezwaar, dezelfde uitzonderlijke regels van de vrijwillige rechtspraak kunnen toegepast worden.

Op de anderen zullen juist omdat zij van de gewone rechtspraak zouden afhangen, de gewone regels toegepast worden.

A. LE PAIGE

Assistent aan de Universiteit
te Brussel

(1) Zie desaangaande Van Boneva-Faure. Het Nederlandsch Burgerlijk Procesrecht I, blz. 67 en volgende.

(2) J. Zuidema: Vonnissen op verzoekschrift, proefschrift 1917, Utrecht.

(3) In strijd met hetgeen het geval is in de Duitsche wetgeving voor de freiwillige Gerichtsbarkeit. Zie Van Bauwel, Burgerlijk Procesrecht I, blz. 98 en voornamelijk

lijk Konrad Hellwig: System des Deutschen Zivilprozessrechts, I, par. 21 tot 23, blz. 53 tot 64.

(4) Zie bv. L. Wenger, Institutionen der Römischen Zivilprozessrechts par. 4, blz. 30 en volgende.

(5) Dit zijn slechts de bekendste en de onbetwistbaarste gevallen. Voor het overige zie Wenger, op. cit. blz. 30, namelijk Nr 7.

(5 bis) Voor het Romeinsch Recht. Zie bv. A. E. Giffard, Précis de droit romain t. I, blz. 87 en aangehaalde bronnen, n. 2.

(6) Zie Girard. Manuel élémentaire de droit romain. blz. 298 en volgende. Hier ontrolde zich een «lis imaginaria» een ingebeeld proces over den eigendom, hetgeen ons een interessante aanwijzing geeft aangaande den oorsprong van de iurisdictio voluntaria.

(7) Zie L. Van Bauwel: Burgerlijk Procesrecht, I, 97.

(8) Zie namelijk «Les Codes de la Russie-Soviétique», J. Patouillet, I, Code «la famille», p. 76.

(9) Dit schijnt wel de meening geweest te zijn van Glasson in de eerste uitgave van zijn Précis de Procédure Civile.

(10) Aldus Tissier in de laatste uitgave van Glasson et Tissier I. 36.

(11) Zie hooger Nr 2.

(12) Civ. 30 juin 1919, Bull. civ. 16 nov. 1921; S. 1922, Somm. I, 8.

(13) Hij moet niet, zooals in een burgerlijk, tot een veroordeeling strekkend proces nagaan of de stukken de beweerde schuldvordering volkomen bewijzen, doch slechts of ze haar een voldoende waarschijnlijkheid verschaffen. Toch sluit dit niet uit dat hij als echt rechter zou fungeeren.

(14) Zie onze opmerking Nr 6.

(15) Wij weten dat volgens zekere moderne theorie — waarvan Japiot namelijk de voorstander is — alle vonnissen in een zekere mate verklarend zijn. Het vonnis verbreekt het kontrakt of stelt een einde aan het huwelijk omdat er reeds «een toestand bestond» die zulk een oplossing verrechtvaardigde. Het vonnis bestaat dus een zekeren toestand en verre van iets te scheppen, leidt slechts de wettelijke gevolgen uit dezen bestaanden en door de Rechtbank bestatigden toestand af.

Wij kunnen in een zekere maat deze opmerking beamen. In zoover namelijk men een te woordelijken zin zou gaan hechten aan het woord «scheppen». De Rechter is natuurlijk geen «schepper» en zijn beslissingen leidt hij uit de bestaande toestanden af.

Eens wij dit hebben toegestaan, kunnen wij, op onze beurt, wederom den nadruk leggen op het feit dat door zekere vonnissen de rechtsverhoudingen van partijen grondig veranderd zullen zijn dan wanneer het niet het geval zal zijn voor andere.

De vroegere echtelieden zullen niet meer gehuwd zijn: al de verplichtingen door den echtelijken staat opgelegd verdwijnen.

De vroegere kontraktanten zullen van de verplichtingen van het kontrakt bevrijd worden.

Die vonnissen heeten wij «constitutief».

De andere, waarbij slechts een recht wordt erkend of aan een bestaande verbintenis uitvoerende kracht wordt verleend, heeten wij verklarend.

(16) Zie voor een gelijkaardig geval Burg. Rb. Brussel 16 déc. 1903, P. P. 04, 493; P. 04, III, 47; Rev. Not. 04, 383.

(17) Zie over deze — naar onze meening zoo gewichtige wetsbepaling — onze opmerkingen in de Revue Générale des Assurances et Responsabilités 1937, Nr 2177 «Une tendance nouvelle en matière de réparation des dommages causés par une faute», namelijk Nr 7.

Maar voornamelijk de openingsrede van den Heer G. Potvin, Substituut van den Heer Procureur Generaal te Luik, op 15 September 1937 uitgesproken : La Responsabilité civile des déments et des anormaux. B. J. 1937, kol. 513 en volgende.

(18) Dit criterium schijnt door Tissier aangenomen in de laatste uitgave van Glasson et Tissier's *Traité d'Organisation Judiciaire, de Compétence et de Procédure Civile*, I, blz. 35.

(19) Loc. cit.

(20) 2 Maart 1935, R. W. 1935-'36, 1695.

(21) R. Japiot. La Juridiction, *Revue Critique de Jurisprudence et de législation*, 1914, blz. 272 en 342. Zie ook zijn *Traité de Procédure*, n° 163 en volgende.

(22) Zie bv. Rh. Kooph. Doornik, 19 Juni 1903, P. 04, III, 294; P. P. 06, 917; Gent, 12 Jan. 1903, p. 03, II, 328; P. P. 03, 699.

(23) Zie de beslissingen in de vorige nota aangehaald van den eenen kant en van den anderen de vonnissen en arresten in de volgende aangegeven.

(24) Cass. fr. Civ. 3 April 1895, D. 1896, I, 5 en de nota (in tegenovergestelden zin) van E. Glasson. Deze rechtspraak werd door de Fransche rechtspraak meermaals bevestigd. Zie bv. App. Dijon, 26 Juni 1907, D. 09, II, 12.

(25) De vraag of men niet liever het derdenverzet had moeten bezigen, laat ik hier, als buiten het raam vallende van deze studie, terzijde. Hetgeen alleen door mij wordt onderlijnd is de mogelijkheid van een *verhaalmiddel*. Het zoeken naar het geijkt verhaalmiddel zou het voorwerp kunnen zijn van een afzonderlijke studie.

(26) Pas. 1914, IV, 91.

(27) P. P. 1910; 1051.

(28) Pas. 1927, III, 187, B. J. 1927, 275 en de nota geteekend «J. G.».

(29) B. J. 1928, 528.

(30) Pas. 1856, II, 206.

(31) Pas. 1865, II, 278.

(32) Jur. Comm. Fl. 1929, 176 met de nota van den heer Prof. A. Kluyskens

(33) Jur. Comm. Fl. 1929, n° 4946.

(34) Jur. Comm. Fl. 1934, n° 5462

(35) De eerste rechter — Voorzitter van de Rechtbank van Gent — had dit derdenverzet aangenomen, zooals het gevormd werd, d. i. onder den vorm van eisch in kortgeding. Het Beroepshof, hier verbeterende, is van meening dat het derdenverzet voor den Voorzitter in zijn hoedanigheid van Rechter op verzoekschrift had moeten gebracht worden. Wat betreft deze nuance zie onze opmerking nota 25.

(31) Zie Rechtbank Brussel, 5 Juli 1927, hierboven aangehaald.

(37) Zie bv. Henrion de Pansey: *De l'Autorité Judiciaire*, chap. XVII.

(38) Wederom zou dit vraagstuk ook, dat eigenlijk verschillend is, een studie waard zijn. Zie ook hierboven n° 26.

(39) Gent, 12 Januari 1903, P. P. 1903, 699, P. 1903, II, 328 (terugvorderend beslag). Brussel, 18 Nov. 1931, B. J. 1932, 555 (bewarend beslag); in tegenovergestelden zin Fransch Verbrekingshof Civ. 30 Nov. 1927, D. H. 28, 35. Voor het beslag onder derden zie Leurquin, *Code de la Saisie-arrest* n° 151.

(40-41) Zie n° 8.

(42) Opdat het gezag van de eerste beslissing *praktisch* zou kunnen ingeroepen worden, zouden er natuurlijk sporen van deze beslissing op de griffie moeten blijven. Dit is nochtans slechts een vraag van praktische organisatie.

(43) Zie notas 25 en 38.

(44) Fransch Verbrekingshof, 21 Nov. 1879, D. 1898, I, 365, S. 1900, I, 54.

(45) Zie een voorbeeld Luik, 22 Juli 1925, Jur. Liège, 1925, 298. Er was geen sprake van toepassing van art. 5 van deze wet.

(46) Gent, 15 Mei 1907, P. P. 08, 999.

(47) Zie n° 2.

RECHTSPRAAK

74

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 16 November 1937.

Voorzitter : M. Soenens.

O. M. : D. Sartini van den Kerckhove.

RECHTSPLEGING IN STRAFZAKEN. — VERSCHIJNING VOOR DE RAADKAMER. — GEBREK AAN VERWITTIGING. — NIETIGHEID VAN PROCEDURE.

De pleegvormen voorzien in par. XV van de wet van 25 October 1919, dat de beklaagde in bepaalde voorwaarden dient verwittigd te worden van zijne verschijning voor de Raadkamer en dat het dossier te zijner beschikking dient gesteld te worden, zijn substantieel : hun verzuim heeft de nietigheid der gevde beslissing voor gevolg.

De vernietiging van de beschikking der Raadkamer heeft natuurlijk voor gevolg de nietigheid van de verdere procedure erin begrepen het vonnis van veroordeeling.

Van de Voorde-Schelfhout t/ Buys.

Gehoord Raadsheer Louveaux, in zijn verslag, en op de conclusiën van den heer Sartini van den Kerckhove, advocaat generaal ;

Overwegende dat de voorzieningen samenhangend zijn; dat ze dienen samengevoegd ;

Omtrent de voorzieningen op 15 Januari 1937 ingesteld tegen de beschikking van de Raadkamer der Rechtbank van eersten aanleg van Brussel, in dato 21 Maart 1936 ;

a) voor wat raakt de voorziening ingesteld door Vande Voorde Petrus, beklagde ;

Omtrent het middel : schending der rechten van de verdediging; van artikels 127 en 130 van het Wetboek van rechtspleging in strafzaken ; van artikel 1 der wet van 23 Oogst 1919 ; van het eenig artikel, par. XV, der wet van 25 October 1919, gewijzigd en verlengd bij die van 18 Oogst 1928, artikel 1 ; doordat aanlegger niet werd geadviseerd van den datum waarop de zaak voor de Raadkamer was gesteld; doordat hij niet werd uitgenoodigd om voor die Kamer te verschijnen, noch om kennis te nemen van de strafrechtspleging, en dat hij in zijne verweermiddelen niet werd gehoord, dan wan-

neer het verzuim van deze pleegvormen de nietigheid medebrengt der beschikking van verzending ;

Overwegende dat de bestreden beschikking, in dato 21 Maart 1936, bij aanneming van verzachtende omstandigheden, aanlegger naar de politierechtbank heeft verwezen, als beticht van slagen en kwetsuren, onvrijwillig, bij gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg, veroorzaakt ;

Overwegende dat noch uit de beschikking, noch uit de stukken der rechtspleging blijkt, dat beklaagde door de Raadkamer zou gehoord geweest zijn, noch dat hij zou verwittigd geweest zijn van de plaats, uur en dag, gesteld voor de verschijning, noch dat de bundel van het voltrokken onderzoek ter griffie zou neergelegd geweest zijn, om door beklaagde en diens raadsman geraadpleegd te worden ;

Overwegende dat, op den datum van kwetstige beschikking, paragraaf XV van het eenig artikel der wet van 25 October 1919 deze verschillende pleegvormen nog voorschreef voor al de door de Raadkamer uit te vaardigen beschikkingen ;

Overwegende dat die pleegvormen voorzien in paragraaf XV van het eenig artikel der wet van 25 October 1919, voorgeschreven zijn met het doel om het tegensprekelijk karakter te verzekeren der beschikkingen voor dewelke zij vereischt zijn ; dat ze aldus substantieel zijn, waaruit volgt dat, in de zaak, hun verzuim de nietigheid van de bestreden beslissingen medebrengt ;

Dat het middel dus gegrond is ;

b) voor wat raakt de voorziening ingesteld door Schelfhout Robert, burgerlijk verantwoordelijke partij ;

Overwegende dat eischer geen authentiek afschrift der bestreden beslissing bij zijn voorziening gevoegd heeft ; dat, om die reden, luidens artikel 419 van het Wetboek van rechtspleging in strafzaken, die voorziening niet ontvankelijk is ;

Doch overwegende dat, de veroordeeling tegen de burgerlijk verantwoordelijke partij uitgesproken, gegrond zijnde op de inbreuk die aan de onwettelijk uitgesproken strafrechtelijke veroordeeling aanleiding heeft gegeven, met deze laatste moet vallen ;

Overwegende dat de vernietiging der bestreden beschikking van verzending de vernietiging medebrengt van al de beslissingen die er het gevolg van zijn, en dat, aldus, de voorzieningen tegen deze laatste gericht, als zonder voorwerp voorkomen ;

Om deze redenen :

De voorzieningen samenvoegende, vernietigt de beschikking der Raadkamer en al wat daarop heeft gevolgd, tot en daarin begrepen het veroordeelingsvonnis van 13 Januari 1937 ;

Beveelt dat het onderhavig arrest zal overgeschreven worden in de registers van de Rechtbank van eersten aanleg van Brussel en dat er melding zal van gedaan worden in den rand van de vernietigde beslissingen ; verwijst de burgerlijke partij in de kosten ;

Verzendt de zaak naar de Procureur des Konings bij de rechtbank van eersten aanleg te Brussel.

75

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 15 November 1937.

Voorzitter : M. Jamar.

O. M. : M. Sartini van den Kerckhove.

HERZIENINGSRAAD. — VERHAAL IN VERBREKING. — VORM.

Een verzoekschrift strekkende tot verhaal in verbreking tegen een beslissing van den herzieningsraad, is slechts ontvankelijk wanneer het handteeken van den requérant echt verklaard is door een lid van het schepencollege zijner gemeente : deze formaliteit is op straf van nietigheid voorgeschreven.

Het Hof,

Gehoord Raadsheer De Wilde in zijn verslag, en op de conclusiën van den heer Sartini van den Kerckhove, advocaat generaal ;

Gezien de voorziening :

Overwegende dat eischer, bij verzoekschrift op 8 Juli 1937 ter Griffie van het Hof van Verbreking ontvangen, zich in verbreking heeft voorzien tegen een beslissing van den Herzieningsraad van Hene-gouwen, welke op 29 Juni 1937 uitgesproken, en op 6 Juli 1937 aan eischer beteeënd werd ;

Overwegende dat het verzoekschrift het handteeken draagt, maar dat dit laatste niet echt verklaard is door een lid van het schepencollege der gemeente van eischer ; dat deze formaliteit op straf van nietigheid is voorgeschreven ;

Dat de voorziening dus niet ontvankelijk is ;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening.

76

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 21 December 1936.

Voorzitter : M. Jouret.

Op. Min. : M. Lesaffre, adv.-gen.

Pl. : Mrs Bauchau, Hoossens-Bara, Van Haelst en Orban.

I. **BURGERLIJK RECHT. — ONROERENDE IN-BESLAGNAME. — RECHT DER GEWONE SCHULDEISCHERS. — VERDEELING BIJ AANDEELEN.**
II. **CHECK. — RECHT OM DE DEKKING TE BLOKKEEREN. — ART. 509bis. — STRAFWET-BOEK.**

I. *Bij inbeslagneming van onroerende goederen die vrij en onbelast zijn, is de verdeling van den verkoopprijs van het goed, dat het gemeen pand was van al de schuldeischers bij rangregeling uitgesloten en moet er tot een verdeling bij aandeelen overgegaan worden zonder dat de schuldeischer, die tot de onroerende inbeslagneming overging noch een voorrecht noch een uitsluitend recht op de opbrengst van den verkoop kan doen gelden.*

II. *Het is den trekker van een check toegelaten om een wettige reden de dekking er van te blokkeeren zonder inbreuk te maken op art. 509bis van het Strafwetboek.*

Union Financière et Terrienne t/ Notaris Back,
erven Van Naemen en De Smedt.

Overwegende dat met recht en rede de eerste rechter aangenomen heeft, dat geïntimeerde, notaris Back, die aan appellante eenen check van 44.500 frank ter hand gesteld had, geene fout beging met de dekking van dezen check in handen van den getrokkenen, ten voordeele van wien het behoort, te blokkeeren;

Dat uit artikel 509bis van het Strafwetboek vloeit dat de trekker van eenen check, de dekking ervan mag blokkeeren, zoo daartoe eene wettige reden bestaat;

Overwegende dat het bestaan van dergelijke reden, door oordeelkundige beschouwingen die het Hof overneemt, ten genoegen van recht in het bestreden vonnis bewezen werd;

Overwegende dat notaris Back, bovengemelde som, uit hoofde van zijn ambt, in bewaring ontvangen had van den koper van onroerende goederen, dewelke verkocht werden bij gerechtelijke uitwinning door appellante ten laste van de echtgenooten Breddin vervolgd;

Dat, daar het verkocht goed vrij en onbelast was, eene verdeling bij rangregeling uitgesloten was, en dat, gelet op het onvoldoend bedrag der som, tot eene verdeling bij aandeelen tusschen de schuldeischers moest overgegaan worden;

Dat de bestreden beslissing te recht doet opmerken:

Dat geen voorrecht noch uitsluitend recht op de opbrengst van den verkoop ten voordeele van appellante bestaat, al is zij de beslaglegster der gerechtelijke uitwinning;

Dat al de schuldeischers der beslagene partij op denzelfden voet moeten gesteld worden, en allen hetzelfde recht hebben op den verkoopprijs van het goed, dat het gemeene pand van al de schuldeischers uitmaakte;

Overwegende dat de gelijkheid die door de wet tusschen de schuldeischers voorgeschreven wordt, slechts kon verbroken worden ten nadeele van diegene die zouden verzuimen hunne schuldvordering bij de verdeling bij aandeelen in te dienen, doch dat die rechtspleging niet ingesteld werd;

Dat, alhoewel art. 657 en volgende van het wetboek van rechtspleging in burgerlijke zaken, slechts betrek hebben op sommen die uit een beslag op roerende goederen voortkomen, nochtans de uitbetaling van den koopprijs van onbelaste in beslag genomen onroerende goederen insgelijks door eene verdeling bij aandeelen moet geschieden, om de inachtneming der rechten van al de schuldeischers in overeenstemming met de wet mogelijk te maken;

Overwegende ten andere dat men vruchteloos zou opwerpen dat bij gebrek aan regelmatig beslag onder derden, notaris Back geldig de volledige som mocht betalen aan appellante, de eerste schuldeischer die zich aanbood om de betaling van hare schuldvordering te eischen;

Dat alleen de schuldenaar, die de vrije beschik-

king van zijn vermogen behouden heeft, gerechtigd is aldus te handelen, maar dat zulks het geval niet is noch voor eene beslagene partij, die over de opbrengst der verkooping harer goederen niet mag beschikken, noch voor den bewaarnemer aan wien die verkoopprijs toevertrouwd werd en die overigens kennis gekregen had van het bestaan van andere schuldeischers;

Dat het aan notaris Back, in die hoedanigheid, niet behoorde de hem toevertrouwde som aan appellante over te maken;

Dat, met den check van 44.500 frank aan appellante ter hand te stellen, hij ongetwijfeld eene vergissing begaan heeft en zijne opdracht te buiten gegaan is;

Dat toen hij, onmiddellijk na de uitgifte van den check, zich rekening gaf van zijne vergissing, hij gerechtigd was deze te herstellen, en maatregelen te nemen om te beletten dat die uitgifte, die nog geene werkdadige betaling uitmaakte, aanleiding zou geven tot eene niet-gerechvaardigde betaling;

Dat diensvolgens appellante niet gegrond voorkomt in haren eisch tot schadevergoeding uit hoofde van het blokkeeren der dekking van den check;

Om deze redenen en deze van den eersten Rechter, die het Hof overneemt;

Het Hof,

Ontvangt het beroep, alle verdere of strijdige conclusiën als ongegrond van de hand wijzende;

Verklaart het beroep ongegrond, wijst het af, bevestigt de bestreden beslissing;

Verwijst appellante in de kosten van den aanleg.

Bovenstaand arrest bekrachtigt het hiernavolgend vonnis der

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

8 Februari 1936.

Voorzitter: M. Van Ginderachter.

Pl.: Mrs Bauchau, Goossens-Bara, Van Haelst en Orban.

Overwegende dat de N. V. Union Financière et Terrienne, handelende als gewone schuldeischeres der echtgenooten Brodin, beslag legde op sommige onroerende eigendommen welke vrij en onbelast aan hare schuldenaren behoorenden, dat notaris Back aangesteld werd om over te gaan tot de verkooping der goederen, verkooping welke op 4 Maart 1934 gehouden werd en 44.500 franken opbracht;

Overwegende, dat De Smedt en partijen Van Naemen, insgelijks schuldeischers van de echtgenooten Brodin, die onvermogen zijn, in handen van den notaris Back verzet hebben beteekend tegen de uitbetaling van die som bij exploten van 9 en 12 Maart 1934, doch zonder de speciale procedure in zake beslag onder derden voorzien te volgen;

Overwegende, dat Meester Back, op 20 Maart 1934, aan de N. V. Union Financière et Terrienne, die exploten overmaakte en haar te kennen gaf, dat hij zinnens was zich niet van 44.500 frank te ont-

maken, zoolang de rechten der verschillende schuldeischers niet bij middel van eene rechterlijke beslissing werden vastgelegd;

Overwegende, dat die mededeeling onbeantwoord bleef, maar dat op 11 April 1934, twee beheerders der eischende maatschappij zich bij den notaris aanboden en van dezen laatsten eenen check op de algemeene Bankvereniging ten bedrage van 44.500 franken verkregen, dat diezelfde dag of allerlaatst 's anderdaags de trekker verbod deed aan de bank die check uit te betalen, dat midderwijl, 't zij op 11 April 1934 en 19 April 1934, De Smedt en partij Van Naemen regelmatig beslag onder derden legden in handen van den notaris Back en hem ook op 19 April en 23 April 1934 beteekening deden van den eisch, strekkende tot geldigverklaring van dat beslag, eisch die naderhand bij vonnis der rechtbank van Brussel ingewilligd werd;

Overwegende, dat de N. V. Union Financière et Terrienne den notaris Back thans dagvaardt in betaling van bewuste som van 44.500 frank boven de protestkosten, dat tot staving van haren eisch zij doet gelden: 1° dat het verzet tegen de betaling gedaan door De Smedt en Van Naemen, als beslag onder derden onregelmatig is en bijgevolg de door haar gevorderde betaling niet moest vertragen of verminderen;

2° Dat de andere schuldeischers welke niet in het onroerend beslag zijn tusschengekomen, geen aanspraak kunnen maken op de opbrengst van dit beslag.

3° Dat de notaris Back, trekker van den check die gedekt was op voet van artikel 1382 en volgende B. W., verantwoordelijk is voor de niet-betaling van die 44.500 frank, daar hij op onregelmatige wijzen aan den betrokkene verbod heeft gedaan den check te betalen in handen van den drager.

Overwegende dat Meester Bacg, De Smedt en partij Van Naemen in zake roep ten einde te hooren zeggen voor recht dat de opbrengst van het onroerende beslag tusschen hen en eischeres pondsgewijze dient verdeeld te worden en tevens een rechter-commissaris te horen aanstellen gelast met de verdeling bij aan deelen te doen, dat hij tevens de teruggave vordert van den check door hem op 11 April 1934 uitgegeven.

Overwegende dat in zake geroepen bij tegeneisch vragen dat de hoofdedaagde verantwoordelijk zou verklaard worden over de schade, hen door het uitgeven van bewusten check berokkend.

Overwegende dat eene verdeling bij rangregeling veronderstelt dat het inbeslaggenomen en verkochte onroerend goed met hypotheek belast weze, dat bijgevolg als wanneer het goed vrij en onbelast en de opbrengst vldoende is om al de schuldeischers te betalen, er plaats grijpt, tot verdeling bij omslag (Cruche N° 293 tot 366; Classon Colmet Dauge, 2e ed. T. 2, N° 1681, Rep. Prat. Belge, V° Distribution par contribution N° 6).

Overwegende dat bij gebrek aan een uitzonderingstekst dienaangaande een schuldeischer, die tot een onroerende beslag overging volgens de algemeene beginselen voorzeker daardoor noch een voorrecht noch een uitsluitend recht op de op-

brengst van den verkoop verkrijgt, dat al de schuldeischers van den beslagene op denzelfden recht hebben op den verkoopprijs van een goed dat het gemeen pand van al de schuldeischers uitmaakte, dat zulks het geval is zelfs voor de schuldeischers die in handen van den notaris geen verzet zouden gedaan hebben of wiens verzet nietig zou zijn. (Daloz Rep. V° Distribution par contribution, N° 15, Glasson Colmet et Dauge, T. 2, N° 1691; Rep. De Jurisprudence Belge V° Distribution par contribution N° 28-81, Patron Code de la distribution par contribution, T. I, N° 129 Beltjens Code procedure, art. 656 N° 68, Bennes, 28 December 1893, Dall. P. 1894, 2, 385).

Overwegende dat men uit de toenadering van die rechtsregelen afleiden moet dat een beslaglegger, als wanneer hij weet dat een ander schuldeischer in handen van den werkenden notaris een exploit van verzet heeft beteekend, geene betaling meer bij voorkeur mag aanvaarden zonder inbreuk te maken op de regelen der goede trouw, die steeds alle rechtsverhoudingen moet beheerschen.

Overwegende dat men niet uit het oog mag verliezen dat eischers van notaris Back mededeeling heeft gekregen van de exploten waarbij De Smedt en de partij Van Naemen zich tegen de uitbetaling van bewuste som hebben verzet, dat eischeres zich nochtans een check van 44.500 frank deed ter hand stellen, alhoewel zij wist geen uitsluitend recht op die som te hebben, dat in dergelijke omstandigheden het zonder eenig belagg is verder na te gaan of die exploten onregelmatig waren als beslag onder derden.

Overwegende, dat het aan den trekker van een check toegelaten is om eene wettige reden de dekking ervan te blokkeeren zooals bijvoorbeeld in onderhavig geval, als wanneer de trekker van de uitgifte van den check bemerkt, dat de drager geen uitsluitend recht had op het bedrag tot betaling van hetwelk de check werd uitgegeven;

Overwegende, dat art. 509bis der strafwet, ingeroepen door eischeres, aan dien regel van gezond verstand niets heeft veranderd met als wanbedrijf te beteugelen, de handeling van een trekker die met bedrieglijk opzet of het inzicht om te schaden de dekking van een check onbeschikbaar maakt;

Overwegende, dat dergelijk bedrieglijk inzicht in hoofde van notaris Back zeker niet heeft bestaan, daar het hem streng verboden was eischeres te bevoordeelen ten nadeele van andere schuldeischers die dezelfde rechten op het bedrag van bewusten check konden doen gelden, dat overigens, partij Van Naemen, op den dag zelf der uitgifte van den check regelmatig beslag onder derden heeft gelegd, hetwelk beslag naderhand van waarde werd verklaard, dat indien de N. V. Union Financière et Terrienne betaling van den check had verkregen, zij aldus gedeeltelijk eene onverschuldigde betaling zou ontvangen hebben vermits de opbrengst van 44.500 fr. pondsgewijze onder de verschillende gerechtigden moet verdeeld worden;

Overwegende, dat de hoofdverweerder dus geene fout heeft begaan met de dekking van den check

te blokkeeren ten voordeele van wie het behoort, in handen van den getrokkenen;

Overwegende, dat de verdeeling bij aandeelen onderworpen is aan eene speciale proceduur;

Overwegende, dat uit bovenstaande beschouwingen blijkt dat ook de tegeneisch tegen notaris Back gericht, ongegrond voorkomt;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

verleent akte aan eischeres, aan de hoofdverweerder en aan de inzake geroepenen hiervan, dat zij den eisch ramen op meer dan 10.000 frank voor wat eischeres betreft op meer dan 50.000 franken in elk zijner deelen, voor wat den tegeneisch, ingeleid door de in zake geroepenen, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verklaart den hoofdeisch alsmede den tegeneisch, ingeleid tegen notaris Back ongegrond, diensvolgens verwerpt ze;

Zegt dat er dient overgaan te worden tot de verdeeling bij aandeelen, tusschen eischeres, De Smedt, en partij Van Naemen, 't zij in der minne, 't zij overeenkomstig art 657 en volgende van het wetboek van burgerlijke rechtspleging;

Zegt dat er hic et nunc geen rechter commissaris dient aangesteld te worden en dat die aanstelling overigens buiten de bevoegdheid der rechtbank valt;

Veroordeelt bovendien eischeres aan verweerder Back den check door hem op 11 April 1934 uitgegeven, terug te bezorgen, binnen de 48 uren der beteekening van onderhavig vonnis;

Veroordeelt de N. V. Union Financière et Terrienne tot de kosten er inbegrepen de kosten, veroorzaakt door het in zake roepen van verweerders De Smedt en Van Naemen, al de gerechtskosten op taxaat.

77

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e Kamer. — 21 October 1937.

Voorzitter : M. A. Lagrange.

Rechters : MM. Van der Meersch en Bossaert.

Pleiters : Mrs Pringiers en Van den Berghe.

BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. — AANLEG. — BEPALING.

Met het oog op het beroep wordt de aanleg bepaald door den aard en het bedrag der vordering en het gezag van gewijsde kan geen invloed hebben op verdere rechten en verbintenissen der partijen.

Rigolle t/ Ovaere.

Aangezien de vraag strekte tot betaling eener som van duizend frank die verweerder schuldig zou geweest zijn voor onderhoud van zijn kind (aan 25 frank per week gedurende 40 weken) dit met de rechterlijke intresten en de kosten des gedings ;

Aangezien verweerder Rigolle beroep inslaat

tegen het vonnis van den Heer Vrederechter des kantons Harelbeke in dato 30 Juni 1936, waarbij hij veroordeeld werd tot betaling der som van 750 frank, beweerend dat de vraag tot betaling van 1000 frank maar ingeleid was om een vonnis in laatste aanleg te bekomen ; dat hij beweert dat de onderhoudskosten 35 frank per week bedroegen zoodat de geeischte som 1400 frank zou moeten bedragen, som welke overigens gevraagd werd in verzoening ; dat de gevorderde som dus zou deel maken van een meerdere som die betwist wordt en het beroep dus ontvankelijk zou zijn ;

Aangezien de gevraagde som maar 1000 frank bedroeg ; dat het niet voldoende is om de vraag voor beroep vatbaar te maken, dat verweerder zou aanvoeren dat hij een meerdere som, welke betaald werd, schuldig was ; dat die bewering hier op niets gesteund is ; dat het geenszins bewezen is en het uit geen gegevens is gesproken dat eischer recht zou gehad hebben op een meerdere som dan deze waarvan hij de betaling vroeg of dat hij eenig recht zou behouden hebben op het overige van een te goed ;

Dat de betwisting dus niet valt op een meerdere som en dat het gezag van gewijsde geen invloed kan hebben op verdere rechten en verbintenissen der partijen ;

Aangezien artikel 24 der wet van 26 Maart 1876 dus van geen toepassing is ;

Aangezien overigens de aanleg bepaald wordt door den aard en 't bedrag der vordering, dat de eisch hier geschat wordt door het bedrag der gevraagde som.

De Rechtbank, alle andere besluiten als ongegrond van de hand wijzende ;

Verklaart het beroep onontvankelijk ; kosten ten laste van beroeper.

78

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 14 April 1937.

Voorzitter : M. J. Marien.

Referendaris : M. Schoonen.

Pl. : Mrs Th. Braun en F. Bissot (Brussel).
en Holemans (Antwerpen).

FABRIEKSMERKEN. — MOGELIJKHEID VAN VERWARRING. — VERBOD VAN VERDER GE- BRUIK. — NIETIGVERKLARING DER NEERLEG- GING TER GRIFFIE. — SCHADEVERGOEDING.

De Belgische wet maakt geen onderscheid tusschen vignet-merkteekens en woord-merkteekens.

Het is een aangenomen principe dat indien de formaliteiten voorzien door art. 7 der wet van 1 April 1879 voor de overdracht niet werden in acht genomen, deze niet door een andere neerlegging mogen vervangen worden.

De benaming «Lysol» is geen gewone benaming geworden om het product «verzeep cresol» aan te duiden.

De benamingen, woord-merken, «Lysomol» en «Luso-

mal» stichten verwarring tegenover de benaming, woord-merk, «Lysol».

Ven. bij aandelen van Duitsch recht Schulke und Mayr
t/ A. J. Hendrix.

Gezien de geregistreerde dagvaarding op 3 Februari 1936 betekend ;

Aangezien aanlegster in hare dagvaarding verklaart houderes te zijn van het merk «Lysol» door haar nedergelegd in Duitschland op 15 April 1890, 1 October 1894 en 4 September 1909, en in België ter griffie der Rechtbank van Koophandel te Brussel op 5 Juli 1890 onder Nr. 3438 (Internationaal geboekt te Bern, op 7 December 1923, onder Nr. 33887) namelijk voor artsienkundige voorbereidingen en drogerijen en voor ontsmettingsmiddelen ; dat anderzijds verweerder in België te koop stelt artsienkundige voorbereidingen en ontsmettingsmiddelen voorzien van het merk «Lysomol», waarvan de gelijkens met het merk van aanlegster zoodanig is, volgens aanlegster, dat het noodzakelijkerwijze verwarring moet stichten bij de koopers van middelmatige aandacht; dat verweerder dit merk neerlegde ter Griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen op 10 December 1920, onder Nr. 4059 en bij het Internationaal Bureel deed boeken te Bern op 16 October 1929 onder Nr. 65957; dat verweerder bovendien de neerlegging van dit merk hernieuwde ter Griffie van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, op 23 Juni 1933, onder Nr. 9897.

Aangezien aanlegster dan ook staande houdt dienvolgens gerechtigd te zijn het gebruiksverbod van dit merk te vorderen en de vernietiging te eischen der neerleggingen in België geschied ;

Aangezien aanlegster ook verklaart dat verweerder op 18 November 1930 ter griffie van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, onder Nr 8256 het merk «Lusomal» neergelegd heeft, hetwelk een gewijzigde benaming uitmaakt van het merk «Lysomol» en voor dezelfde hierboven aangehaalde redenen het bevel van vernietiging ervan eischt ten einde te beletten dat verweerder voort voordeel zou trekken uit de verwarring die hij bij het publiek zou doen ontstaan hebben.

En in hoofddorde vraagt aanlegster dat de Rechtbank zou zeggen voor recht dat het merk «Lysomol» en het merk «Lusomal» namaak zijn van het merk «Lysol» haar eigendom.

Aangezien verweerder doet opmerken dat zijn merken «Lysomol» en «Lusomal» vignetten uitmaken en daarentegen het merk van aanlegster onder Nr 3438 neergelegd een woord-merk is en dat, bijgevolg de eisch, zooals hij ingesteld is, niet ontvankelijk is, uit reden dat een woord-merk met een vignet-merk niet kan vergeleken worden.

Aangezien de neerleggingen van fabrieksmerken waarvan sprake in de dagvaarding onder Nr 3438 onder den datum van 5 Juli 1890 in België en onder Nr. 33887 onder den datum van 7 December 1923, als internationale neerlegging te Bern, uitsluitend het woord-merkteeken «Lysol» betreffen.

Dat de eisch uitsluitend gegrond wordt op het woord-merkteeken «Lysol» en dat verweerder geen

woord-merkteeken «Lysomol» of «Lusomal» heeft neergelegd.

Aangezien in de vignetten door verweerder gebruikt, de woorden «Lysomol» en «Lusomal» nochtans voorkomen en dat deze woorden ongetwijfeld het wezenlijkste en het eigenaardigste (karakteristiekste) bestanddeel van ieder dezer merkteekens uitmaakt, en wel het eenigste kenmerk dat in werkelijkheid ook (wat het merkteeken betreft) bijna het eenigste is, dat de aandacht van den gewoon aandachtigen koper vestigt;

Dat overigens de Belgische wet geen onderscheid maakt tusschen de vignet-merkteekens en de woord-merkteekens; dat de bedoeling die uit de gezamenlijke bewoordingen van de dagvaarding uitstraalt de verklaring aannemelijk maakt dat aanlegster haren eisch grondt op het recht van eigendom op het merk «Lysol».

Dat de nummers van de neerleggingen met de data slechts bestanddeelen van rechtvaardiging zijn en niet van staving, dat zij desnoods in den loop der debatten nauwkeurig mag omschrijven en waarvan de afwezigheid in het exploit aan verweerder niet zou toelaten de «exceptie obscuri libelli» in te roepen;

Aangezien verweerder de hoedanigheid van regelmatig houderes van het merk «Lysol», behorende aan aanlegster, betwist; dat hij beweert dat de neerlegging Nr 3438 te Brussel niet regelmatig is;

Dat om dit standpunt te staven verweerder staande houdt dat aanlegster die haar nijverheidsinrichting in Duitschland bezat, door de Deutsche wet van 30 November 1874 beheerscht was, waarvan art. 3 par. 2 de registratie weigerde en bijgevolg ook weigerde de wettelijke bescherming aan fabrieksmerken, die uitsluitend samengesteld waren uit cijfers, letters of woorden, en dat zoodus de benaming «Lysol» niet als merkteeken in Duitschland beschermd was en daardoor ook niet in 1890 in het Belgisch Koninkrijk als dusdanig kon beschermd worden ;

Aangezien dit zelfde argument reeds aan het Hof van Beroep van Brussel voorgelegd werd in zake van de voorgangers van aanlegster MM. «Schulk und Mayr», tegen vennootschap Chemische Fabrik Eysenbittel t/ Kortman & Co en dat het arrest, dat geveld werd op 11 Februari 1903 (J. T. 1903, 413) het verwierp, en besliste dat geen een der bepalingen van de overeenkomst op 10 September 1875, gesloten tusschen België en het Deutsche Rijk, — aangenomen op 23 December 1875 door de Belgische Wet, — vereischte, in tegenstelling met zekere andere overeenkomsten aanbelangende andere landen dan Duitschland dat, om regelmatig aangenomen te worden tot neerlegging in België, het Deutsche merkteeken voorafgaandelijk in Duitschland zou geregistreerd geweest zijn of ten minste daar in staat zou geweest zijn om geregistreerd te worden;

Dat dit arrest, in tegenstelling met hetgeen door den eersten rechter beslist werd, de geldigheid van de neerlegging in 1890 gedaan, bekrachtigde;

Dat voorzeker, gedurende de daarop volgende jaren, en namelijk, reeds den 27n Juli 1903 (Arrest in zake Mening t/Blockman Ventilation Cy Ltd.)

de jurisprudentie het kenmerk droeg van de tegenovergestelde neiging;

Dat deze, inderdaad, gegrond is op het principe dat men aan een vreemdeling geen recht tot bescherming mag toestaan, wanneer hij dit recht in zijn eigen land wettelijk niet heeft kunnen verwerven;

Dat, het tegenovergestelde aannemen het principe van het wederkeerigheidsstelsel zou schenden, dat vastgelegd werd door art. 6 par. 2 van de wet van 1879; dat inderdaad dit artikel duidelijk aanduidt dat de Belgische wet de wederkeerigheid vereischt voor de fabrieksmerken in België regelmatig neergelegd; dat overigens, een beslissing van het Duitse Patent-Amt van 6 Maart 1903 vaststelt, dat de registratie in Duitsland van een buitenlands merk ondergeschikt is aan het voorleggen van een bewijs van neerlegging in het land van oorsprong;

Aangezien de rechtbank van heden, alhoewel zij de juistheid van deze hedendaagsche principes aanvaardt, nochtans in deze zaak dezelfde leering moet aankleven door het arrest van 11 Februari 1903 reeds ontwikkeld, en zulks wel uit reden, dat de feiten die zich toen en wel vóór bijna veertig jaren, voordeden, in hun atmosfeer dienen aanzien te worden en in het licht van de principes en van de rechtspraak, die toen in werking waren;

Dat indien men het tegenovergestelde moest beslissen, men alle waarde zou ontnemen aan de verworven rechten en nogmaals een nadeelige onstandvastigheid scheppen;

Aangezien in 1913, den 12n April, de Naamlooze Vennootschap Schulke und Mayr samengesteld werd, die nu aanlegster is, en waaraan de Vennootschap in gezamenlijken naam «Schulke und Mayr» haar volledige handelszaak overbracht, de fabrieksmerken zijnde daarin begrepen;

Aangezien verweerder niet ontkent dat de merken overgegeven werden met de inrichting waartoe zij dienden om de produkten te onderscheiden, maar dat hij staande houdt dat deze overgave, tegenover hem, slechts uitwerking kan hebben, nadat een uittreksel van de akte, die deze overgave vaststelt, werd neergelegd in de vormen die aangeduid zijn voor de neerlegging van het merk (art. 7 van de wet van 1 April 1879) en dat deze neerlegging nooit plaats greep;

Aangezien het een aangenomen principe is, dat indien de formaliteiten voorzien door art. 7 voor de overdracht niet werden in acht genomen, deze niet door een andere neerlegging mogen vervangen worden (Comm. Brux. 20 April 1927, in zake Valvoline Oil t/Van Huyneghem. Brussel 7 December 1929 in zake id. t/Id. Cassation 29 October 1931, Id. t/Id., Cassation 19 November 1931 in zake Sté Brackel t/Moineau).

Aangezien aanlegster bewijsgrond trekt uit het beslissend gedeelte van het vonnis op 2 Juli 1936 bij verstek uitgesproken door de Rechtbank van Koophandel te Brussel, dat kracht van gewijsde heeft tusschen de N. V. Schulke und Mayr (aanlegster) opvolgers van M.M. Schulke und Mayr, en de vennootschap Lysol Ltd aan dewelke zij, niet-tegenstaande de volledige overgave van hunne rech-

ten in 1913, deze rechten een tweede maal gedeeltelijk overgaven in 1920-1921.

Dat het vonnis waarvan sprake in het Fransch verklaart: a) prononce l'annulation des cessions de 1920-1921 par M.M. Schulke und Mayr à Lysol Ltd; b) dit pour droit que Schulke et Mayr Société anonyme devient propriétaire des marques cédées par Schulke et Mayr à la Sté Lysol Ltd; c) dit pour droit que le jugement tient lieu d'extrait d'acte de cession de 1913 (M.M. Schulke et Mayr aan Schulke und Mayr A. G.) et ordonne sa transcription en marge des actes de dépôt; d) dit pour droit qu'il constate l'annulation de la cession à Lysol Ltd, — la cession à Schulke et Mayr A. G. — la subrogation éventuelle de celle-ci dans les droits de celle-là; e) dit pour droit que Schulke et Mayr A. G. sera subrogé dans les droits de Lysol Ltd sur les renouvellements 46.715 — 46.716 — 46.717;

Aangezien men zich tevergeefs afvraagt uit welke reden de Naamlooze vennootschap «Schulke und Mayr» A. G. den verwervingsakt van de zaak aan M.M. Schulke und Mayr niet heeft neergelegd, en waarom zij liever overging tot deze kiesche procedure om haar toestand te regelen; dat inderdaad deze toestand zich klaar had veropenbaard in 1920-1921, wanneer krachtens een akkoord met de Lysol Ltd, Engelsche Filiale van Schulke und Mayr A.G., deze laatste aan de eerste de Belgische merken wilde afstaan: inderdaad, verklaart nu aanlegster zelf dat de griffie bezwaren opperde om deze overgave te boeken, omdat de naamlooze vennootschap niet kon noch mocht iets afstaan van wat op den naam M.M. Schulke und Mayr voorkwam;

Daarom werd de overgave op hun naam geboekt;

Doch, zodoende, verloren partijen uit het oog dat M.M. Schulke und Mayr reeds al hun rechten aan de Naamlooze Vennootschap afgestaan hadden in 1913 in Duitsland, en dat zij vanzelfsprekend over een gedeelte dezer rechten in België, ten voordeele van Lysol Ltd. niet meer konden beschikken;

Aangezien art. 16 van de wet van 1 April 1879 voorziet, dat de neerlegging die gedaan wordt in overtreding van de beschikkingen van de wet, als nietig zal verklaard worden op aanvraag van ieder belanghebbende;

Dat de beschikkingen van dit artikel in zijn toepassing mogen uitgebreid worden tot de gevallen van onwettelijke overgaaf;

Dat daarbij een vonnis niet een uittreksel van een akte van overgaaf mag vervangen, des te meer dat de overgever niet in de rechterlijke zaak betrokken was;

Dat bijgevolg aanlegster haar eigendomsrecht niet verrechtvaardigt tot nu toe.

Aangezien het nochtans belangrijk is aan te stippen, wat betreft de beschouwingen over de neerlegging te Berne in 1923, dat deze verschillende verrichtingen (buiten de procedure waarop het vonnis van 2 Juli 1935 tusschenkwam) gebeurden met de toestemming van de drie partijen: M.M. Schulke und Mayr, Schulke und Mayr A. G. en Lysol Ltd en dat op het oogenblik dat het vonnis van 2 Juli 1935 uitgesproken werd, de Lysol Ltd zich beschouwde

als de eenige en werkelijke eigenares van de neerlegging van het nummer 3438.

Dat in de werkelijkheid der feiten, deze vennootschap moet aanzien worden als zijnde op een zekere wijze «een negotiorum gestor» der rechten van M. M. Schulke und Mayr overgegeven aan Schulke und Mayr A. G., in zulk een mate, dat deze vennootschap Lysol Ltd voorzag in de hernieuwing van het merknummer 3438 op 30 Juni 1933, onder Nr 46717, volgens de voorschriften van de wet van 23 Juli 1932, door K. B. in dato 21 Maart 1935 afgeschaffd ;

Dat de subrogatie aangenomen door het vonnis van 2 Juli 1935 onder litt. d en e van het vonnis dus moet aanvaard worden wat het merk Nr 46.717 betreft ;

Aangezien verweerder niet bewijst dat een derde persoon het merk Lysol in België, vóór de neerlegging van 1890 gebruikt heeft, en dat bijgevolg vaststaat dat M.M. Schulke und Mayr de eerste zijn die het merk in het Koninkrijk gebruikten; dat overigens de hernieuwing onder Nr. 46717 op 30 Juni 1933 door Lysol Ltd. niet mag beschouwd worden als een regelmatige neerlegging voor de rekening van deze vennootschap, uit reden dat art. 3 van de wet van 1879 bedingt dat alleen de eerste die van een merk gebruik heeft gemaakt, tot de neerlegging ervan mag overgaan en dat, in onderhavig geval, daarenboven Lysol Ltd zonder wettelijk eigendomsrecht was op het merk Nr 3438 daar de overgaaf ervan nietig was ;

Maar aangezien de Belgische wet van 1891, die de «Arrangement de Madrid» goedkeurt, van de Belgische wet van 1879 op de fabrieksmerken afgeweken is, daar waar het pas gaf, en dat bijgevolg door analogie, de bekendmaking van de registratie in de vormen door het «Arrangement...» voorzien, ontslaat van de noodwendigheid van de neerlegging van het uittreksel van de akte van overgaaf door deze laatste wet voorgeschreven (Novelles, Traité des Marques de Fabriques Nr 508, bl. 775).

Dat inderdaad art. 3 van het «Arrangement» verklaart dat de bekendmaking (publicité) aan de registratie gegeven door het publiceeren in het tijdschrift «Les Marques Internationales» zal aanzien worden in alle contractanten landen als volstaande geheel en dat er geen andere zal mogen geëischt worden van de deposito-houder (sera considérée dans tous les pays contractants comme pleinement suffisantes et qu'aucune autre ne pourra être exigée du déposant).

Dat daarbij art. 4bis bedingt, dat wanneer een merk, reeds neergelegd in een of meer contractanten landen, daarna geboekt is geworden door het Internationaal Bureel in den naam van den titularis of van zijn rechtvolger, de internationale registratie zal aanzien worden als in de plaats gesteld van de voorafgaande nationale registratie, onverminderd de verkregen rechten door deze laatste verworven;

Aangezien het niet betwist wordt dat aanlegster in Duitschland, land van oorsprong van het merk, deze bescherming geniet (art. 6);

Aangezien de regelmatigheid van de Internatio-

nale neerlegging door haar op 7 December 1923 gedaan, niet betwist wordt;

Aangezien daaruit vloeit, dat aanlegster, verlening van de persoonlijkheid van M.M. Schulke and Mayr, de rechten door deze laatste door de inschrijving onder Nr 3438, den 5n Juli 1890 verworven, verkregen heeft en dus aan derden, zooals aan verweerder, deze rechten mag doen gelden, dank aan de internationale neerlegging door haar gedaan;

Dat daarbij het fiscaal doel van de wet van 23 Juli 1932 bereikt werd, daar de Lysol Ltd de hernieuwing van het merk gedaan heeft, aldus tegemoetkomende en vermijdende de nietigheid welke de neerleggingen bedreigde, waarvan de vernieuwingen niet binnen den gestelden termijn zouden geschied zijn.

Aangezien weliswaar verweerder nog staande houdt dat de benaming «Lysol» in het openbaar domein vervallen is; dat dit feit bekend werd door Schulke en Mayr voor de Rechtbanken van Nederland in 1898; dat aanlegster dus geen privaatief recht op deze benaming nog kan hebben;

Aangezien het zonder belang is dat deze bewering juist zij of niet, daar het eenigste punt dat dient onderzocht te worden is dat van te weten of het merk «Lysol» niettegenstaande de bescherming in Duitschland, in België in het openbaar domein vervallen is of niet ;

Aangezien het waar is dat in België de naam «Lysol» gebruikt is geworden door de «Lysol Ltd» maar dat zulks gebeurde bij uitvoering van overeenkomsten, hetzij met Schulke und Mayr, hetzij met Schulke und Mayr A. G.; dat het ook niet bewezen is dat Lysol Ltd voortgaat met te verkoopen in België;

Dat men niet mag zeggen dat de benaming waarvan sprake, een gewoon benaming geworden is om het product «verzeep cresol» aan te duiden;

Dat weliswaar, verweerder een indrukwekkende reeks van namen van pharmaceutische produkten ter waardeering opgeeft, die al hun oorsprong trekken, hetzij uit den wortel «Lys» (van het Grieksch *luô*), of «Lus», of zelfs «Liso», en die volgens hem al gedeponerd werden, namelijk: Lysoform, Liso, Lisosapel, Lysopsine, Lysogène, Lysokrimp en nog vele andere.

Aangezien uit de bestanddeelen der zaak ook blijkt in het algemeen dat er in de benamingen van de pharmaceutische produkten groote gelijkenissen bestaan en dat er in feite een enorme vrijheid heerscht voor hun aanduiding;

Dat meer bepaaldelijk, wat betreft den naam «Lysol», op te merken valt dat de wortel voortkomende uit het Grieksch «*luô*» en de wortel «*ol*» (olie) in een menigte benamingen voorkomen;

Dat de benamingen «Lysol» en «Lysomol» beiden ontsmettingsmiddelen, maar van verschillende natuur vertegenwoordigen;

Dat het niet mogelijk is, zelfs voor personen die de Grieksche taal kennen, door een etymologische analyse van de namen van deze produkten de natuur ervan te vinden; dat inderdaad een persoon die niet op zijn hoede is, en zelfs dan nog, nooit door het woord «Lysol» zou kunnen weten

dat het verzeept cresol is, en ook niet in het woord «Lysomol» kunnen erkennen, dat het verzeept formol is;

Dat deze merken dus wel zeker fantasie-merken uitmaken;

Dat in dit bijzonder domein, de door het gebruik aanvaarde vrijheid nochtans niet zoo breed mag worden opgevat, juist om reden van het karakter van oorspronkelijkheid van de benaming en dat men gedrongen is te erkennen, dat de namen «Lysol» en «Lysomol» en «Lusomal» een zoodanige gelijkenis vertoonen dat die van aard zijn bij den koper met slechts gewone aandacht en minder ontwikkelde instructie verwarring te stichten, en zelfs aan de meerderheid van de andere koopers te doen gelooven dat er, in ieder geval, kwestie is van producten van denzelfden aard en soort of van een gelijkende samenstelling of oorsprong, zonder dat het geoorloofd zij het schuldige inzicht van verweerder vast te stellen, namelijk de benaming door aanlegster gebruikt onder opzicht van den klank na te maken, het toch zeker is, dat er verwarring mogelijk is onder de benamingen van de produkten van verweerder en die van het produkt van aanlegster (zie namelijk: *Traité des Marques de Fabrique*, *Novelles* bl. 675 en 676: *Thermogene* en *Termaumal*, *Sultan* et *Sulian*, *Lial* en *Yale*, *Phosphatine* en *Phosphatéine*, *Byrrh* en *Fabir*, *Gyesser* en *Kayser*, *Lor* et *Lorys*).

Dat het in deze omstandigheden wenschelijk blijkt dat verweerder de benaming van zijne produkten vervange en daarvoor een benaming aanwende die blijk geeft van meer originaliteit bij het benoemen van zijn uitvinding;

Aangezien wat betreft de eisch strekkend tot betaling van 25.000 Fr. voor schadevergoeding, er geen bewijsgronden aan de Rechtbank verstrekt worden en dat het ook niet mogelijk is «ex aequo et bono» de schade te schatten die aanlegster zou geleden hebben;

Het blijkt wel dat het afkondigen van dit vonnis in drie Belgische dagbladen naar keuze van aanlegster, het beste verweermiddel van de rechten van aanlegster op haar merk zal uitmaken.

Om deze redenen :

De Rechtbank, maakt melding dat de beschikkingen van de artikelen 2, 34, 40 lid I, 64 en 68 van de wet van 15 Januari 1935 toegepast werden voor het opmaken van het exploit en de andere akten van rechtspleging die het vonnis voorafgaan, en alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, zegt voor recht dat de benamingen woord-merken «Lysomol» en «Lusomal», verwarring stichten tegenover de benaming woord-merk «Lysol»; bijgevolg verbiedt aan verweerder in de toekomst gebruik te maken der merken «Lysomol» en «Lusomal» of van elk ander merk vatbaar voor verwarring met dit van aanlegster; verklaart nietig de nederleggingen onder Nrs 9897, 4059 en 8256, gedaan ter griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen op 10 November 1920, 13-11-1930 en 27 Juni 1933; zegt voor recht dat er in de kant der akten van nederlegging melding zal gemaakt worden van het vonnis van vernietiging nadat het

kracht van gewijsde zal bekomen hebben; zegt dat dit vonnis alsdan zal bekend gemaakt worden door de bevoegde overheid aan het Internationaal Bureel van Nijverheidseigendommen te Bern, ten einde de doorhaling van de Internationale boeking gedaan op 16 October 1929 onder Nr. 65957 te bekomen; staat aan aanlegster toe het huidige vonnis te laten inplassen in drie Belgische dagbladen naar keuze van aanlegster en op kosten van gedaagde; kosten eischbaar op enkel vertoon van het kwijtschrift der drukkers of uitgevers; wijst aanlegster af van het overige van haren eisch; verwijst verweerder in de kosten; verklaart het vonnis uitvoerbaar, behalve wat betreft de verwijzing in de kosten, niettegenstaande beroep, mits zekerheidsstelling.

79

WERKRECHTERSRAAD TE BRUGGE (Kamer voor Werklieden)

10 Mei 1937.

Voorzitter : Mr Burgghraeve.

Rechtsk. Bijzitter : Mr L. B. Vanden Bussche.

Voorzitter : Mr Burgghraeve.

BEVOEGDHEID. — ARBEID OP ZEESCHEPEN. — VREEMDE SCHEPEN. — ONTBREKEN VAN DE AANMONSTERING. — GEWONE WERKRECHTERSRAAD BEVOEGD. WERKRECHTERSRAAD VOOR ZEELIEDEN ONBEVOEGD.

De Werkrechtersraad voor Zeelieden te Antwerpen heeft uitsluitelijk bevoegdheid tot het berechten van de geschillen ontstaan uit een «arbeidsovereenkomst wegens zeedienst» geregeld bij de wet van 5 Juni 1928.

De gewone Werkrechtersraad blijft echter bevoegd indien er geen aanmonstering geweest is ofwel indien de bedongen arbeid op een vreemd schip moest geleverd worden.

Arendt t/ Damm, Dagnelie en «British Fishing and Trading Cy Ltd.

Overwegende dat de vordering strekt tot het verwijzen van de drie verweerders tot solidaire of minstens onverdeelde betaling van 13.650,20 frank, met de rechterlijke renten en de gedingskosten.

Voor wat de bevoegdheid betreft :

Overwegende dat aanlegger, volgens zijn niet bestreden bevestiging aangeworven werd als eerste werktuigkundige op het zeeschip «The Throne», dat in de voorhaven van Zeebrugge voor anker lag; dat hij als opdracht had de motoren en werktuigen van het schip in orde te brengen en zeevaardig te maken met belofte dat hij zou aangemonsterd worden wanneer het schip in de vaart zou gebracht worden;

Overwegende dat op grond van deze belofte van aanmonstering en op grond van den aard van den bedongen arbeid de bevoegdheid van de werkrechtersraad betwist wordt;

Overwegende dat de bevoegdheid van de Werk-

rechtersraad voor Zeelieden, die hier tegengeworpen wordt, bepaald wordt door artikels 108 en 117 der wet van 5 Juni 1928 ; dat artikel 108 van deze wet wel is waar in zeer algemeene bewoordingen spreekt van « geschillen betreffende den arbeid op zeeschepen » waarvoor deze bijzondere werkrechtersraad uitsluitende bevoegdheid zou bezitten ;

dat deze bepaling echter dient gelezen en uitgelegd te worden in het geheel der betrokken wet en binnen het stelsel dat door deze wet gehuldigd wordt ;

dat de woorden « arbeid op zeeschepen » dienen beperkt te worden tot den arbeid geleverd in uitvoering van een arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst, beantwoorden aan de voorwaarden gesteld door artikel 15 en volgende der wet van 5 Juni 1928 ;

dat daaruit, luidens artikel 17 dezer wet, blijkt dat de werkrechtersraad voor zeelieden hier niet bevoegd is, alleen reeds daarom dat het s/s « The Throne » van Engelsche nationaliteit was en geregistreerd onder nummer 135047 te Grimsby (Engeland) terwijl de wet van 5 Juni 1928 alleen betrekking heeft op den arbeid op Belgische schepen ; dat overigens, luidens artikel 1 van de bovengenoemde wet, alleen als zeelieden worden beschouwd zij die als dusdanig op de monsterrol van een schip zijn ingeschreven ;

dat aanlegger wel is waar de belofte bekomen had dat hij zou aangemonsterd worden, doch dat deze belofte, op zichzelf, de bevoegdheid van de Werkrechtersraad voor zeelieden niet medebrengt en dus ook aan de bevoegdheid van de gewone arbeidsgerechten niet onttrekt ;

dat inderdaad de dienstverhuring van den zee-man, zooals dit in de memorie van toelichting van de wet betreffende de arbeidsovereenkomst voor zeelieden duidelijk werd gezegd, een « plechtige overeenkomst » is geworden die, « voor hare geldigheid » eischt « de bekrachtiging van het accoord der partijen door tusschenkomst van eenen vertegenwoordiger van het openbaar gezag en het opmaken van een officieel bescheid, de monsterrol » (Parlementaire Bescheiden, Senaat, 1925-1926, n° 236, blz. 904). ;

dat wel is waar het woord « zeeman » in de wet van 1928 in den ruimsten zin moet opgenomen worden, zoodat het volgens dezelfde memorie van toelichting omvat : « elke persoon die zich tegenover de reeder of zijn vertegenwoordiger verbindt om op een Belgisch schip, tijdens den zeetocht, te dienen en door de overheid op de monsterrol is ingeschreven. (Id. blz. 903).

dat dus de aanlegger als eerste mecaniciens wel onder de bevoegdheid van den Werkrechtersraad voor Zeelieden zou hebben kunnen vallen, doch dit slechts op de dubbele onvervulde voorwaarde dat de bedongen arbeid op een Belgisch schip te doen viel en dat de aanmonstering reeds zou geschied zijn ;

dat de gewone werkrechtersraden bevoegd blijven om te wijzen over geschillen die ontstaan over

een arbeidsovereenkomst waarin de bedongen arbeid op een zeeschip dient vervuld te worden, wanneer de hierboven bepaalde voorwaarden niet vervuld zijn ;

Voor wat den grond betreft :

..... (zonder belang).

Om deze redenen :

Het Arbeidsgerecht te Brugge, Kamer voor Werklieden, na vruchteloos gepoogd te hebben partijen, in zoover zij aanwezig waren, te verzoenen ;

Na beraadslaagd te hebben ;

Wijzende op tegenspraak tegenover Dagnelie en bij verstek tegenover de andere verweerders en in eersten aanleg tegenover allen ;

alle tegenstrijdige en verdere besluitselen verwerpende ;

Vermeldt dat de schikkingen van de artikelen 2, 30, 34, 36, 64 en 37 der wet van 15 Juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken bij de voorafgaande daden en akten van rechtspleging toegepast worden ;

Verklaart zich bevoegd en ten gronde wijzende, verwijst verweerders Damm en Dagnelie hoofdelijk en bij voorbaat te betalen de som van 3.620 frank aan aanlegger ;

Machtigt aanlegger om te bewijzen met alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen...

Wijst aanlegger af van zijn vordering in zake de Vennootschap « British Fishing and Trading Company » ;

Verwijst aanlegger tot de kosten van dagvaarding dezer verweerster en behoudt de overige kosten voor.

BIBLIOGRAPHIE

Formulierboek van Burgerlijke Rechtspleging door J. H. Zwendelaar. — Bewerkt door Ch. Van Reepinghen en Pierre Reyntens. — Vlaamsche uitgave bewerkt door Mr. André Rodenbach. — Derde boekdeel. — 1938. — Mson Ferd. Larcier S. A. Brussel.

Met een regelmaat die bewondering afdwingt gaat de publicatie van het formulierboek van Zwendelaar, bewerkt door Mrs Van Reepinghen en Reyntens en waarvan de Nederlandsche tekst bezorgd is door Mr A. Rodenbach, haar gang.

Thans is het derde boekdeel reeds verschenen. De Vlaamsche uitgave staat nu even ver als de nieuwe Fransche bewerking.

We hoeven niet te zeggen met hoeveel genoegen de Vlaamsche juristen deze uitstekende publicatie zien verschijnen.

Geen enkel formulierboek is te vergelijken met dit van Zwendelaar zoowel wat betreft de juridische dege-lijkheid als de practische waarde. De nieuwe bewerking is aangepast aan alle wetgevende wijzigingen van den laatsten tijd en de Nederlandsche bewerking van Mr Rodenbach voldoet aan alle vereischten.

De Fransche uitgave heeft nog steeds een groot voordeel boven de Nederlandsche, n.l. voorzien te zijn van zeer uitgebreide notas die in de praktijk de allergrootste diensten bewijzen. Een vertaling van deze notas zou echter de publicatie in groote mate hebben

vertraagd. Dit hebben de bewerkers en de uitgever niet gewild. De behoefte in de Vlaamsche rechtswereld aan een klassiek Nederlandsch formulierboek was te groot opdat er ook maar de minste tijd zou kunnen verloren worden. Men heeft dus een uitstekende beslissing genomen voorloopig reeds enkel de tekst van de formulieren uit te geven en de toelichtingen achterwege te laten. Het is echter onze innige hoop dat bij een eventuele volgende uitgave, deze leemte volledig zal hersteld worden.

Het derde deel bevat hoofdzakelijk alle formulieren die betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen zoowel op roerende als op onroerende goederen. De stof is dus van het allergrootst belang. Met de bepalingen van het K. B. van 30 Maart 1936 dat de rechtspleging heeft vereenvoudigd, is terdege rekening gehouden.

Als nieuwigheid dient gewezen op de formulieren betreffende de inrichting van het kantonement, het recht aan den beslagene toegekend om de intrekking te vragen van de toelating tot derden-beslag; de vervanging der gerechterlijke verkoopen van openbare fondsen door de uitvoering ter beurze, enz.

De Vlaamsche rechtspraktijk is een prachtig werk-instrument rijker geworden. We wenschen de bewerkers van harte den moed en het geduld om zoo spoedig mogelijk hun werk volledig te voleindigen.

René Victor.

Fernand WALEFFE: Répertoire décennal de la Jurisprudence Belge. — 1926 à 1935. — Tome II. — Brussel. Etabl. Bruylant. — 1937.

Het tweede deel van het tienjarig repertorium van de heeren Waleffe is verschenen. Het bevat de korte inhoud van de rechtspraak van 1926 tot 1935. Dit werk is te zeer gekend en wordt te veel door ieder gebruikt opdat het noodig zou wezen er de zeer bijzondere verdiensten van de onderstrepen. Een verzamelboek dat ons de rechtspraak geeft van de tien laatste jaren is voor de juristen zoo bijzonder welkom, omdat het ons op alle gebied van het recht de laatste brandende vragen doet kennen en de systematisch geklasseerde oplossingen geeft die door de rechtspraak werden uitgewerkt.

Het boek is dan ook werkelijk een inventaris van den stand der juridische wetenschap in de laatste tien jaar. Niets wat eenigzins belangrijk is werd vergeten. Doch het werk geeft ons nog veel meer dan enkel de rechtspraak en achter elk slagwoord zijn na de rechterlijke beslissingen de verschillende doctrinale studies vermeld die op dezelfde stof betrekking hebben.

Het heeft ons ook een bijzonder genoegen gedaan te kunnen vaststellen dat de samenstellers van het werk in ruime mate rekening hebben gehouden met de rechtspraak in de Nederlandsche taal. Voortdurend vinden wij de vermelding van rechterlijke beslissingen waarvan de tekst verscheen in het Rechtskundig Weekblad.

Het werk van de heeren Waleffe dient voortdurend onder de hand te zijn zoowel van degenen die wetenschappelijk het recht behandelen als van diegenen die in de praktijk staan.

René Victor.

NECROLOGIE

PROFESSOR MR. PROSPER POULLET

Met groote verslagenheid is in heel de Vlaamsche rechtswereld het overlijden vernomen van den heer Staatsminister Prosper Poulet, hoogleeraar aan de Universiteit te Leuven.

De Heer Poulet heeft een zeer vooraanstaande rol gespeeld in het politiek leven van ons land; zijn groote verdiensten op het gebied van onze staatkunde, zijn spreekwoordelijke eerlijkheid en groothartigheid dwongen bij ieder den diepsten eerbied af voor dezen grooten mensch.

De overledene was echter vooral geliefd door de Vlaamsche juristen om het belangrijk aandeel dat hij genomen heeft in den strijd voor de Vlaamsche heropstanding. Hij was tot de Vlaamsche beweging gekomen uit eenvoudige rechtvaardigheidsdrang en hij stelde zijn groote werkkraft en zijn onvergelykelijke klaarheid van geest ten dienste van den strijd om de Vlaamsche rechtseischen.

De Heer Poulet was voorzitter van den Bond der Vlaamsche rechtsgeleerden en zat als dusdanig meerdere van onze Vlaamsche rechtskundige congressen voor, waarbij hij zich telkens onderscheidde door de wijsheid van zijn beleid.

Hij was een van de eerste medewerkers van het «Rechtskundig Weekblad».

Wat de betreunde overledene beteekende als rechtsgeleerde is op uitstekende wijze uitgedrukt door het artikel van de hand van Prof. Van Goethem dat verscheen in «De Standaard» en waarvan we den inhoud hierna overnemen.

De gedachte aan de heerlijke figuur van Prof. Prosper Poulet zal dankbaar voortleven in de herinnering van de Vlaamsche juristen.

PROF. POULLET ALS RECHTSGELEERDE

«De luister van zijn Staatsmanscarrière heeft zijn prestatie als rechtsgeleerde beschaduwd.

En nochtans bewijst het werk van Prosper Poulet, vooral op het gebied van het Internationaal Recht, dat hij als geleerde een meer dan gewone bedrijvigheid heeft ontwikkeld.

Voor al in het buitenland wordt Prosper Poulet gerekend tot de meest-verdienstelijke Belgische internationalisten.

Zijn faam als internationalist had aan Prosper Poulet de eer bezorgd, tot lid van het *Institut de Droit International* verkozen te worden. Aan de jaarlijksche zittingen van het Institut nam hij een werkzaam aandeel; in dien Kring waar alleen een beperkt aantal rechtsgeleerden uit de Oude en Nieuwe wereld worden toegelaten, werd hij met grooten eerbied door allen omringd.

Dezelfde bevoegdheid inzake internationaal Recht deed hem tot lid bevorderen van de *Académie Diplomatique Internationale*. Vóór deze Academie hield hij te Rome op 28 October 1930 een lezing over het Internationaal Rechtsstatuut van België in het licht van de geschiedkundige ontwikkeling. In deze lezing, die in de uitgaven van de Academie verscheen (1931, V. 13-19) treedt Poulet op, als een ware voorlooper terwijl hij de nieuwe thans verwezenlijkte koerswending van België's internationale politiek laat vermoeden.

In alle bevoegde buitenlandsche kringen is de naam

van Poulet, vooral deze van een waren specialist inzake Belgisch internationaal privaatrecht; niemand verwonderd er zich over, dat H. Lévy-Ullmann en B. Mirkine Guetzévitch, wanneer zij voor hun bekende collectie « La Vie Juridique des Peuples » naar Belgische medewerkers zoeken, die over Belgisch Recht met gezag kunnen schrijven, het deel dat over Belgisch internationaal privaatrecht moet handelen, aan Professor Poulet toevertrouwen (Parijs, Delagrave, 1931, blz. 394 en v.).

Ook in België zelf, is zijn bevoegdheid op dit gebied grondig gevestigd: voor het Repertorium van Belgisch Recht, dat onder de leiding van Brunet, Resteau en Servais verschijnt, wordt op Poulet beroep gedaan. Hij behandelt voor dit Repertorium het deel over de *Wetenoconflicten* (zie Répertoire Pratique du Droit Belge, II, 661-675, Brussel, Bruylant).

* * *

Al deze prestaties worden nochtans op den achtergrond geplaatst, door het groote werk van Professor Poulet, dat op een besliste wijze zijn naam als rechtsgeleerde solied vestigt: *zijn Handboek van Belgisch Internationaal Privaatrecht*.

De eerste uitgave van deze « Manuel de Droit International privé belge » verschen in 1925, in 8°, 624 blz., « imprimé à la Vlaamsche Drukkerij à Louvain » staat achteraan te lezen; het werd uitgegeven door de N. V. Recueil Sirey Parijs, maar in eerste instantie door de Editions Universitas, die voor leus hadden, onder de leiding van Mr A. De Groeve « om al 't gen den volke goed is ».

Het mocht wel eigenaardig heeten in 1925, een handboek in de Fransche taal, dat weldra een algemeene verspreiding in het binnenland en een groote vermaardheid in het buitenland zou bekomen, door een Vlaamsch-strijdende uitgeverijfirma, samen met de Recueil Sirey te Parijs, te zien lanceeren.

Dit was een moedige uitgesproken-Vlaamschbedoelde daad van Poulet, waarvan de vooruitgang op Vlaamsch-intellectueel gebied de ware betekenis thans doet vergeten. Het is echter mede aan zulke daden, dat wij Vlamingen, stilaan onszelf zijn geworden.

Een tweede uitgave van zijn Manuel, aanzienlijk verbeterd en bijgewerkt, verscheen in 1928, in 8°, 702 blz.

Door dit handboek, dat een zeer gunstig onthaal heeft genoten, werd de faam van Poulet als rechtsgeleerde, in alle deskundige kringen definitief gevestigd.

Zijn handboek was de vrucht van meer dan twintig jaar Universitair onderwijs. Het is met groote zorg opgesteld: rijk aan bibliographische en jurisprudentieele documentatie. Het geeft blijk van een volledige beheersching van een rechtsvak, dat tot de *allermoeijlikste* moet gerekend worden, omdat het uitgebreide positieve kennis onderstelt, o.m. een soliede bemeestering van burgerlijk recht en handelsrecht, en ongewone gaven van rechtsvinding.

Het Handboek van Poulet geniet thans onophoudend de eer, in vonnissen en in arresten van onze Belgische Rechtbanken en Hoven geciteerd te worden, wanneer over geschillen van internationaal privaatrechterlijken aard, recht moet gesproken worden. Poulet is geworden op dit gebied een gezaghebbend auteur, een autoriteit zooals zulks heet, naar wiens leer verwezen wordt en op wiens meening recht wordt gewezen.

In al onze hogere onderwijsinstituten, waar internationaal privaatrecht moet gedoceerd worden, behoort

Poulet's handboek tot de meest-geraadpleegde en opgeslagen werken.

In weinige bibliotheken van onze advocaten, die aan rechtspraktijk doen, zal dit werk van Prof. Poulet ontbreken.

Kortom, door zijn handboek over internationaal privaatrecht, heeft Prosper Poulet, een plaats gevonden in de rij van de groote Belgische internationalisten, waartoe Laurent, Alberic Rolin, E. Nijs en ten hoogste nog een paar anderen, onder de afgestorvenen, behooren.

In de internationale rechtsgeleerde wereld, staat daardoor zijn naam als internationalist, in de beperkte groep van gezaghebbende auteurs, die door de studie van internationaal privaatrecht vermaard zijn geworden en waartoe b.v. Weiss, Lainé, Renault, Asser, Lyon-Clean, Jitta behooren.

* * *

Zelfs in zijn politieke bedrijvigheid als Staatsman, kwam de geleerde internationalist meer dan eens aan het woord.

De leden van onze Kamer voor Volksvertegenwoordigers zullen zich ongetwijfeld de Rapporten herinneren die Poulet meer dan eens over de Begroeting van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft gemaakt. Deze Rapporten verdienden telkens geloofd te worden, wegens hun heldere taal, hun belezendheid, hun gezond oordeel, hun weergaloze oprechtheid, (zie b.v. Doc. Parl., zitting 1929-30 n° 85; Doc. Parl. zitting 1930-31, n° 57).

Poulet maakte deel uit van de Permanente Commissie voor de studie van internationaal-privaatrechterlijke vraagstukken. Hij nam vanzelfsprekend steeds een ruim aandeel in alle besprekingen, waar zulke vraagstukken in de Kamer werden behandeld; dit was o.a. het geval bij het behandelen van het wetsontwerp omtrent verkrijging en verlies van nationaliteit (zitting 1920-21).

Ook als België's afgevaardigde in den Volkenbond, nam hij soms een ruim aandeel in de besprekingen te Genève, waar hij trouwens algemeene sympathie en vereering ondervond. Bekend is gebleven, zijn zeer belangrijke tusschenkomst tijdens den zitting van de Vergadering van den Volkenbond 1921, wanneer een interpretatie-poging werd beproefd van het thans berucht geworden artikel 16 van het Volkenbondsverdrag, over de sancties en de onderlinge hulp. »

BALIELEVEN

CONFERENTIE DER JONGE BALIE VAN DENDERMONDE

De Conferentie der Jonge Balie van Dendermonde ging haar derde jaar in, met eene lezing gehouden op Zaterdag j.l., door Prof. Mr. René Victor, uit Antwerpen, over: « De Staat en de Volksgemeenschap ».

Zeër diep doordachte studie der aan de basis liggende philosophische begrippen der heden ten dage zoo fel omstreden regeeringsconcepties « dictatuur — democratie » en der zoo scherpe verhoudingen te ontwaren tusschen « Staat » enerzijds en « volk » anderzijds.

Dat Mr. Victor de werkelijkheid aanvoelt, hoeft geen betoog. Hij overschouwt de sociologische fenomenen der onderscheiden staatsvormen en menschengroepen, hij onderzoekt wetenschappelijk hunne diverse uitingen,

begeeren, hun streven; knoopt deze zuiver wetenschappelijke gegevens aan de wijsgeerige stelsels over staatsvormen en regeeringsnormen, en uit dit overweldigend materiaal besluit, dat aan deze problemen een oplossing mogelijk is op grond van een juist wetenschappelijk inzicht in de werkelijke beteekenis van de volksgemeenschap en het recht.

Zeër belangwekkende voordracht, waarover Mr. Victor stellig moet worden gefeliciteerd.

De bijval die spreker oogstte vanwege de aanwezige H.H. magistraten, overheden, advocaten, was derhalve ook zeer groot. Ch. P.

PLECHTIGE OPENINGSZITTING VAN DE « CONFERENCE DU STAGE » DER ADVOCATEN AAN HET HOF VAN PARIJS

Op 4e December hield de Conférence du Stage der Advocaten bij het Beroepshof van Parijs hare jaarlijks plechtige openingszitting.

Het was de eerste maal dat de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen uitgenoodigd was om deze plechtigheid bij te wonen, en dit ten gevolge van het bezoek door de Vlaamsche Balie aan de confraters van Parijs gebracht in de maand October l.l.

De feestelijkheden werden Vrijdagnamiddag 3 December ingezet met eene voordracht van Mr. Maurice Garçon in de lokalen van het Beroepshof ten Justitiepaleize. Het woord werd er ook gevoerd door Mr. Dionys Ordinaire, eerste secretaris der Conferentie van Parijs, en door Mr. Salkin, voorzitter van de Conférence du Jeune Barreau van Brussel.

's Avonds waren de vreemde delegaties de gasten van de Conférence du Stage in de salons van het hotel du Crillon. Het banket werd besloten met eene schitterende receptie en een luisterrijk bal ten huize van een der secretarissen der Parijsche Conferentie.

's Zaterdagmiddags had de plechtige feestzitting plaats ten Justitiepaleize. Benevens de hoogste magistraten van het Verbrekings- en Beroepshof, waren aan de bestuurstafel aanwezig: Mr. Etienne Carpentier, den sympathieken en alom geachten stafhouder der Balie van Parijs; de heer Vincent Auriol, Minister van Rechtswezen; Ministers Campinchi, Monnerville en verschillende andere leden van den Ministerraad; verder staatsminister Devèze, stafhouder der Balie van het Beroepshof te Brussel; staatsminister Henri Jaspar, voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten; de stafhouders der balies van Luik, Luxemburg, Québec, Montréal en vele andere; de verschillende voorzitters en afgevaardigden der Belgische en Luxemburgsche Conferenties, waaronder deze van de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen.

Stafhouder Carpentier hield de eerste rede en wist op meesterlijke en originele wijze het reeds zooveel behandelde onderwerp der confraterniteit te bespreken. Daarna bracht hij hulde aan de afgestorven confraters.

De Minister van Rechtswezen bracht dan den groot der regering. Dan volgden de redevoeringen van de twee uitredende eerste-secretarissen van de Conférence du Stage.

Eerst kwam aan het woord Mr. Lucienne Scheid, die al de aanwezigen gedurende anderhalf uur geboeid heeft met hare rede, die zal blijven als een der meesterstukken van de Fransche welsprekendheid en den titel droeg: « Hulde aan Raymond Poincaré ».

De tweede redenaar, Mr. André Richard, die als onderwerp had gekozen: « Het proces der Hertogin van Orléans », had dan ook een uiterst zware taak:

hij heeft er zich echter op schitterende wijze van gekweten.

In den avond waren de vreemde afgevaardigden uitgenoodigd in het hotel van den heer stafhouder Carpentier. Men zou zich veeleer gewaand hebben in de prachtperiode der Fransche koningen, als onder het bewind eener superdemocratische republiek, bij het aanzitten aan een sierlijke tafel, waar de fijnste bloemen een lust voor het oog, en het gedempte licht der wassen kaarsen in de oud-zilveren kandelabers eene zachte sfeer van aloude tijden in herinnering bracht.

Bij het afscheid hield Mr. Carpentier eraan te bevestigen hoezeer hij er prijs op stelde, dat de confraterniteit betrekkingen tusschen de Vlaamsche en Parijsche Balie aangeknoot, zich zouden bestendigen in een geest van wederzijdsche waardeering voor onze beide fiere en onafhankelijke culturen. Hij herinnerde aan zijn vreugde de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen in October te hebben ontvangen en gelaste de afgevaardigden der Conferentie zijn hartelijken groet over te maken aan de Vlaamsche confraters.

's Zondags was een uitstap ingericht naar Chartres en zijne wereldberoemde cathedraal. Hiermede werden de feestelijkheden besloten.

De heer stafhouder Carpentier en de confraters der Conférence du Stage vinden hier den dank der Vlaamsche Conferentie voor het luisterrijk en sympathiek onthaal, alsook de oprechte wenschen der Vlaamsche advocaten voor den bloei van hunne intellectueel zoo hoog staande instelling.

J. v. C.

TIJDSCHRIFTEN

ECONOMISCHE TIJDINGEN. — Nr 19. — 25 November 1937. — De Meubelnijverheid in België (vervolg en slot), door Lic. Herman Kuypers. — Actuele vraagstukken. — Financiën en Economie in het Buitenland. — Fiscale rubriek.

DEUTSCHES RECHT. — Nr 21-22. — 15 November 1937. — Zum 9 November 1937. — 4. Jahrestagung der Akademie für Deutsches Recht, Dr Lasch. — Gebundene oder völkische Wirtschaft?, Dr Jessen. — Probleme der Verkehrsgerichtsbarkeit, Dr Fischer. — Abschlagszahlung bei Verkehrsunfällen, Dr Eberle. — Wirtschaftsüberwachung und Wirtschaftsführung im Erbhofrecht, Dr Foag. — Die Neuregelung der Wasser und Bodenverbände, Dr Rilke. — Der Staatsanwalt v. Kirchmann — ein Vorkämpfer gegen den Positivismus im Rechte, Dr Neesze. — Bemerkungen zum Entwurf des N. S. R. B. für ein neues Ehescheidungsrecht, Dr Löwisch. — Literatur und Judicatur, Erich Schmidt.

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 42. — 4 December 1937. — Mr A. F. Schepel: Gratie of Amnestie? (1). — Mr C. A. J. Hartzfeld: Over den algemeenen regel en het bijzonder geval.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3511. — 28 November 1937. — Le Juge unique, W. Malgaud.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr 35. — 25 November 1937. — Les modifications apportées par les décrets-lois de juillet et août 1937 aux impôts recouvrés par l'administration de l'enregistrement (Suite et Fin).

Nr 36. — 2 December 1937. — La réglementation des prix en France d'après le décret-loi du 1er juillet 1937, par M. Jacques Doublet.